

Putinin Gürcüstanla bağlı məxfi planı

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

Nº25 (3223) 2 Avqust / 2022-ci il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**Azərbaycanda
nazirin oğlu, baş
nazirin isə qardaşı
oğlu həbs edildi**

Balkanda növbəti müharibə qığılcmı

Və yaxud
Tayvandan
Kosovoya
sıçrayan
“intiqam atəşi”

GÜNÜN NƏBZİ

Gündəm

**Azərbaycanı
gözləyən
təhlükə**

Fars şovinizmi, rus irticası və bizim
satqın məmurlar müstəqilliyimizə
qarşı birləşiblər

3

Ölkə

**Şəmkirdə analoqu
olmayan məhkəmə qərarı**

Rayon sakini 10 nəfərlik ailəsi ilə birgə
32 ildir yaşadığı evindən çıxarılır

10

Xəbər

**“Polis rəisi deyib ki,
Tağını şərləyib tutmağı
mən əmr etmişəm”**

Astara sakini Tağı Quliyevdən ölkə başçısına
müraciət: “Məndə bu faktı təsdiq edən səsli
“Whatsapp” mesajı da var...”

2

Toplum

**11 sayılı cəzaçəkmə
müəssisəsində “ölüm
aclığı” keçirilir**

“Hazırda məhkumlar intihar etməkdən
başqa çarə tapa bilmirlər”

7

Xəbər

**Prezident Administrasiyası
vətəndaşa gizli nömrədən zəng vurur?**

Məhəbub Zülfüqarlı PA-nın adından
ona edilən zənglə bağlı Prezident
İlham Əliyevə müraciət etdi

2

Cəmiyyət

**Gəncə "BT"-nin sabiq
rəisi haqda şok faktlar**

Xəyal İsmayılovun 6 milyon manat
yeyintiyə yol verdiyi aşkara çıxarıldı

2

Cəmiyyət

**Kəram Həsənov
vəzifəsini itirə bilər**

Əmlak Komitəsinin keçmiş
sədrinin fəaliyyəti yoxlanılır

4

“Özümlə yandırmağımı istəyirsiniz?”

Şəmkir sakini Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi
Nazirliyinə və Səhiyyə Nazirliyinə səsləndi:
“Niyə mənə zülm, işgəncə verirsiniz?”

Şəmkir rayonunun Mehriban kənd sakini, 39 yaşlı Əsgərov Eldəniz Əziz oğlu “Hürriyyət”in redaksiyasına məktub yollayıb. Məktubda köməyə ehtiyacı olduğunu bildirən rayon sakini yazır: “Mən 2002-ci ildə əsgər getmişəm. N saylı hərbi hissədə xidmətimi yerinə yetirən zaman sağlamlığımı itirmişəm. Soyuq səngərlərdə yuxusuz qalmışam, ciyərlərim soyuqlayıb yara bağlayıb. Xidmətimin 10-cu ayında, 2003-cü ildə vərəmin ağır formasına tutulduğumdan, ordudan tərxis olunmuşam. Əslində mən də qazi sayılıram...”

2

Fakt

**Qaralovun himayə etdiyi
şəbəkənin şok əməlləri**

“AKKORD”-çılar “Magna Trans”
MMC-ni necə çökdürüblər?

“AKKORD” ASC şirkətinin keçmiş direktoru Bühran Həmidovun başçılıq etdiyi dəstə üzvləri tərəfindən iş adamı, sahibkar Ağasəf İsmayılovun təsis etmiş olduğu “Magna Trans” MMC-nin 79 ədəd avtobusunu sənədləri saxtalaşdırma yolu ilə sataraq pulları mənimsəmələri, digər əmlakının talamaları, səmərəsizlikdən gündəlik nəğd yolla yığılan külli miqdarda pul vəsaitinin hesabatdan, o cümlədən vergidən gizlətməklə mənimsəmələri və həmin qanunazidd əməlləri barədə “Hürriyyət” qəzetinin 19 iyul 2022-ci il tarixli sayında yazı dərc etmişdik.

6-11

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№25 (3223) 2 Avqust / 2022-ci il Həftədə 1 dəfə çıxır Qiyməti: 60 qəpik

Hitler qırmızı pomadaya niyə nifrət edib?

Hər kəsi təəccübləndirəcək səbəb açıqlandı

İkinci Dünya Müharibəsi illərində qırmızı pomada faşizm üzərində qələbənin tam hüquqlu simvoluna çevrilmişdi. Amma Hitler qırmızı pomada çəkən qadınlara nifrət edirdi, səbəbi isə çox maraqlıdır.

Publika.az xəbər verir ki, 1940-cı illərdə yeni tarixi realiaqlarda həyatın bütün çətinliklərinə baxmayaraq, dekorativ kosmetikanın populyarlığında xüsusi artım müşahidə olunur. Təkcə nazi ordusu üzərində qələbədən sonra deyil, həm də müharibə illərində. Britaniya Qida Departamenti belə bir açıqlama yaymışdı ki, bütün kişilər üçün nə qədər vacibdirsə, kosmetika da qadınlar üçün o qədər vacibdir. Fabriklərdə işləyən qadınlara tubiklərdə pulsuz qırmızı pomada vermişdilər. Oxşar vəziyyət ABŞ-da da hökm sürürdü. Hələ 1941-ci ildə hərbiyə çalışan qadınlar xidmətdə olarkən dodaqlarını qırmızı pomada ilə vurğulamalı idi.

Təbii ki, belə gözəllik təbliğatı insanların mənəviyyatını yüksəltmək

cəhdlərindən irəli gəlirdi. Lakin kosmetikanın, xüsusilə də qırmızı pomadanın populyarlaşmasının eyni dərəcədə vacib səbəbi - Hitlerin əsgərlərini və özünü qıcıqlandırmaq cəhdi idi. Məsələn burasındadır ki, hələ 1933-cü ildə Almaniya hakimiyyətinə gələn Hitler alman qadınlara kosmetikadan istifadə etməyi qadağan etmişdi. Axı onun partiyasının tərəfdarları anadangəlmə gözəldirlər! Bundan başqa, kanslerin iqamətgahına baş çəkmə qaydaları arasında qırmızı pomada və dırnaq boyasından istifadə

qadağası da var idi. Belə ziyarətçilərə Führerin mülkünə qəti şəkildə icazə verilmirdi.

Bəli, Hitler qırmızı dodaq boyasına şiddətlə nifrət edirdi. Amma qadının özünü dəyişdiyi üçün yox... "Gizli silah. Qırmızı dodaq boyasının tarixi" kitabının müəllifi Reyçel Felderin sözlərinə görə, Führerin əsas iddiası pomadanın tərkibinə idi: o dövrdə pomada əsasən heyvan yağından hazırlanırdı. Siyasətçi ciddi vegetarian idi, buna görə də kosmetika istehsalına mənfi münasibət bəsləyirdi.

Yeri gəlmişkən, İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ hökumətinin tələbi ilə o dövrün görkəmli kosmetika firmaları rejim üzərində qələbəni simvolizə edən qırmızı pomadanın bir neçə xüsusi çalarlarını yaratmışdılar. "Hərbi pomada" tendensiyası tez bir zamanda dünyaya yayıldı, qadınlar qırmızının optimal çalarlarını seçmək imkanı əldə etdilər: məsələn, "qələbə qırmızısı", "alay qırmızısı", "rakət qırmızısı", "vətənpərvər qırmızı", "qumbara qırmızısı".

Əyləncə səhifəsi

Səhranın ortasında 500 milyarda başa gələcək şəhər...

Səudiyyə Ərəbistanının vəliəhd şahzadəsi Məhəmməd Bin Salmanın 2017-ci ildə elan etdiyi meqa şəquli şəhər layihəsindən ilk görüntülər yayımlanıb.

Axşam.az bildirir ki, layihənin ümumilikdə 500 milyard dollara başa gəlməsi hesablanıb. Şəhərin 9 milyon insana ev sahibliyi etməsi və tamamilə bərpa olunan enerjiden istifadə olunması planlaşdırılır.

Səhranın ortasında tikiləcək şəhərin adı isə "Line"dir. Şəhərin eni 200 metrə, uzunluğu 170 km-ə çatacaq. Dəniz səviyyəsindən 500 metr yüksəklikdə inşa ediləcək. Burada avtomobillərin hərəkətinə imkan verilməyəcək, nəqliyyat vasitəsi kimi sürət qatarından istifadə olunacaq.

Tikinti işləri davam edən layihənin 2030-cu ilə qədər şəhərdə 1,5 milyon insanı yaşamaq imkanı ilə təmin edəcəyi deyilir.

Seda Sayan özündən iki yaş kiçik qayınanası ilə rəqs etdi, gündəm oldu

Bu ilin aprelində 7-ci dəfə ailə həyatı quran müğənni Seda Sayan sosial şəbəkədə yeni paylaşım edib.

Milli.Az xəbər verir ki, sənətçi instaqram hesabında qayınanası Hicran Öktenlə rəqs edərkən lentə alınan videosunu bölüşüb.

59 yaşlı Sedanın özündən iki yaş kiçik qayınanası ilə rəqs videosu bir çox onlayn platformalarda yayılaraq gündəm olub.

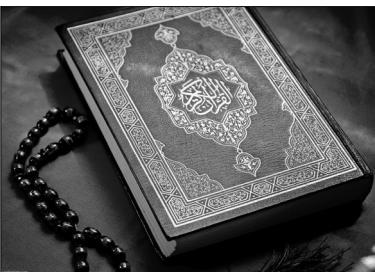
Sayan qayınanasının adının Hicran olduğunu, amma aralarında səmimiyyət olduğu üçün onu "Hicom" deyə çağırıldığını qeyd edib.

Xatırladaq ki, 59 yaşlı Seda Sayan 35 yaşlı musiqiçi Çağlar Öktenlə ailə həyatı qurub. Cütlüyün 24 yaş fərqi uzun müddət mətbuatın müzakirə mövzusunə çevrilib.

Quranda 1400 il öncə xəbər verilirdi, mütəxəssislər indi təsdiq etdilər

Qurani-Kərimin gələcəkdən verdiyi xəbərlər içərisində günəşin qaralması və ölməsi hadisəsi də mövcuddur. Quran buyurur ki, günəş ölən zaman Qiyamət başlayacaqdır.

Bu gün mütəxəssislər Quranın bu nəzərini tədqiq etməyə başlamış və üzərində araşdırmalar aparmışdılar. Onlar bu qənaətə gəlib çıxıblar ki, Quranın verdiyi xəbər aydındır və elə bir zaman gələcəkdir ki, günəş böyük bir atəş küresinə çevriləcəkdir və bütün planetləri özünə tərəf cəzb edib məhv edəcəkdir. Ondən sonra isə kiçilib sönəcəkdir. Onların nəzərinə görə, günəşin ömrünün bitməsinə 6 və ya 7 milyard il qalmışdır. Halbuki, bu xəbəri Quran 1400 il əvvəl vermiş və buyurmuşdur: "Və günəşlə Ayın (nurun yox olmasın-

da, yaxud Yərə və ya kainata yaxınlıqda) birləşəcəyi zaman". ("Qiyamət" 9).

"Günəş sarınacağı zaman (sanki sönməz hərəkətsiz olması üçün onun ətrafına bir şey bükülər), Ulduzlar qaralıb (yerə)töküləcəyi zaman". ("Təkvir" 1-2).

Təfsirçilərin nəzərinə görə, bu ayənin mənası odur ki, ya hər ikisi şərqdə doğacaq və qərbdə batacaqdır, ya da hər ikisi bir-birinin kənarında qərar tutacaqdır.

Təfsirçilərdən biri belə yazır: "Ayla günəşin cəm olması bəlkə də o deməkdir ki, cazibə və dəf qüvvəsinin aradan getməsi nəticəsində ay günəşə tərəf cəzb olacaqdır".

Mütəxəssislərin nəzərinə görə, günəş get-gedə öz nurunu itirəcək və nazikləşəcəkdir. Ondən sonra isə sönəcəkdir. Hal-hazırda da onun çəkisinin müəyyən qədər azalması müşahidə olunur.

Boris Consonun toyu oldu

Xanımı 52 manatlıq gəlinlik geyindi

Böyük Britaniya Baş naziri Boris Conson Kerri ilə nişanlanandan 1 il sonra toy edib. Cütlük toy üçün çox xərc çəkməyib. 22 nəfərin qatıldığı mərasim üçün Kerri gəlinliyini icarəyə götürüb. Bu ona cəmi 25 funta (52 AZN) başa gəlib.

Qeyd edək ki, B. Conson Böyük Britaniyanın Baş naziri vəzifəsindən və Mühafizəkarlar Partiyasının lideri postundan istefa verib. Lakin o, yeni Baş nazir seçilənə qədər partiya və hökumətin rəhbəri vəzifələrini icra edəcək.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik

Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələni və "Futbol+ servis"

mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Prezident Administrasiyası vətəndaşa gizli nömrədən zəng vurur?

Məhbub Zülfüqarlı PA-nın adından ona edilən zənglə bağlı Prezident İlham Əliyevə müraciət etdi

Azərbaycan Demokrat Partiyasının (ADP) İmişli rayon Təşkilatının sədri Məhbub Zülfüqarlı tərəfindən "Hurriyyet" in redaksiyasına növbəti şikayət məktubu daxil olub. Prezident İlham Əliyevə, Daxili İşlər naziri Vilayət Eyvazova, ƏƏSMN yanında "DOST İş Mərkəzinin" direktoru Firudin Cəbrayılva müraciət edən şikayətinin məktubunu dərc edirik:

"Hörmətli Prezident!"

20 iyul 2022-ci ildə mobil telefonuma gizli nömrədən zəng gəldi. Əvvəlcə açmadım. Üçüncü zəngdən sonra cavab verdim ki, mən təqib olunuram, gizli nömrəyə cavab vermərəm. Bildirdi ki, Prezident Aparatındandır, siz İmişli prokurorundan şikayət etmisiniz. Dedim ki, mən tek prokurordan yox, "çete"dən şikayət edirəm...

Həmin şəxsin zəngindən sonra dərhal 102 xidmətinə zəng etdim, vəziyyəti olduğu kimi bildirdim. 1 saatdan sonra İmişli RPŞ-dən polis sahə rəisi Araz Məmmədov gəlib məndən izahat aldı. Bildirdi ki, "Azercell"-ə göndərəcəyik, 15 gün müddəti var.

Qeyd edim ki, mənim tabelim yazılısa da 20 gündür əmək haqqımı 2 aydır təyin olunan Komunal Təsərrüfat İdarəsinin direktoru Sahib Səmədov dayanırıb. Hansı ki, Sahib Səmədov dələduzluq maddəsi ilə polisdən qovulub. Vətəndaşların pulunu ödəyəndən sonra başçı, cənab Elçin Rzayev Saleh Səmədovun qardaşı Sahib Səmədovu və yaxınlarını vəzifələrə yerləşdirir. Onlar isə mənə qarşı düşmənçiliyə keçiblər.

Sahib Səmədov "KOMXOZ" sədri təyin ediləndən az sonra əvvəlcə 15 manat pulumdan kəsilib. İyun ayı isə başçı E.Rzayev tərəfindən nəzarətə götürüldü. Tabel yazılısa da, hörmətli başçı 7 nəfərin siyahısına məni də əlavə edib.

Günahımın biri odur ki, Sahib Səmədovun qardaşı iş adamı, "Azərişiq" ASC-nin (Regional) rəis müavini Saleh Səmədov bir dəfə məni 2017-ci il beş ay müddətinə 147 maddəsi ilə həbs etdirib. 26 iyul 2022-ci ildə yenə də məhkəmə prosesi oldu. 5 ildir ki, məhkəmə yollarında səbrimi tükəndirib. Bu "5-ci kolon" düşmənçiliyidir.

Xahiş edirəm, qaldırdığım bu qısa faktların araşdırılmasına və mənə qarşı düşmənçiliyə son qoyulmasına dair aidiyyəti üzrə göstəriş verəsiniz".

RƏŞAD

ELAN

Şabran şəhər sakini Sadiqova Turan Əfqan qızına məxsus Şabran şəhər M.Nəzirov adına 4 sayılı tam orta məktəb tərəfindən verilmiş BN 470679 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"Polis rəisi deyib ki, Tağını şərləyib tutmağı mən əmr etmişəm"

Astara sakini Tağı Quliyevdən ölkə başçısına müraciət: "Məndə bu faktı təsdiq edən səsli "Whatsapp" mesajı da var..."

Astara rayon, Ərçivan qəsəbəsinin sakini Quliyev Tağı Xatəm oğlu tərəfindən "Hurriyyet" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciət edən şikayətinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"Möhtərəm Prezident! Hörmətli Birinci vitse-prezident!

Mən dəfələrlə Sizin və bütün dövlət məmurlarının ünvanına Astara Rayon Polis Şöbəsinin rəisi Azər Cəfərov başda olmaqla, şöbənin əməkdaşı Rauf Aslanovun qanunsuz əməlləri, dövlət qanunlarına açıqcasına məhəl qoymamaları və vəhşicəsinə etdiyi işgənclər barədə şikayət ərizələri yazmışam. Bütün bunlara

baxmayaraq, polis rəisi Azər Cəfərov şəhid ailələrinə kabinetində bildirir ki, "mən Rauf Aslanova əmr vermişəm ki, Tağını şərləyib tutsun, onun belini qıracam". Bu faktı təsdiq edən səsli "Whatsapp" mesajı da məndə var.

Hörmətli Ali Baş komandan!

Siz dəfələrlə dövlət məmurlarına sərt mesajlar versəniz də, bəzi "məmurlar" öz hegemonluqlarına son qoymurlar. Görəsən, Sizin göstərişlərinizə məhələ qoymayan bu şəxslər kimlərə güvənirlər?!

Astara Rayon Polis Şöbəsinin rəisi Azər Cəfərov heç nədən çəkinmədən şə-

hid atasını açıq-aşkar şər-böhtan və iftiralara öyrədə-rək, mənə qarşı qaldırmaq-la, əslində, şəhid valideyni adına hörmətsizlik edir. Də-fələrlə irəli sürdüləri şər-böhtanlar saxta hesab edilərək, ifşa edilmişdir. Mən 9 aydır Astara Rayon Polis Şöbəsinin şər-böhtanların-dan doğma kəndimə gedə, 1 aydır dünyaya gələn övladıma görə bilmirəm.

Hörmətli Prezident!

Sizdən xahiş edirəm ki, Astara Rayon Polis Şöbəsinin rəisi Azər Cəfərovun qanunsuz əməllərinə son qoyulması üçün aidiyyəti orqanlara lazımi göstəriş verəsiniz. Əminəm ki, Sizin mərhəmətiniz sayəsində qanunamüvafiq qaydada tədbirlər görülməkdir".

Hazırladı: KƏNAN

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

"Özümü yandırmağımı istəyirsiniz?"

Şəmkir sakini Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə və Səhiyyə Nazirliyinə səslandı: "Niyə mənə zülm, işgəncə verirsiniz?"

Şəmkir rayonunun Mehriban kənd sakini, 39 yaşlı Əsgərov Eldəniz Əziz oğlu "Hurriyyet" in redaksiyasına məktub yollayıb. Məktubda köməyə ehtiyacı olduğunu bildiren rayon sakini yazır:

"Mən 2002-ci ildə əsgər getmişəm. N sayılı hərbi hissədə xidmətimi yerinə yetirən zaman sağlamlığımı itir-

mişəm. Soyuq səngərlərdə yuxusuz qalmışam, ciyərlərim soyuqlayıb yara bağlayıb. Xidmətimin 10-cu ayında, 2003-cü ildə vərimin ağır formasına tutulduğumdən, ordudan tərxis olunmuşam. Əslində mən də qazi sayılıram.

3 aydır əlilliyik pensiyam kəsildiyindən ac-susuz qalmışam. Müalicə olunmağa imkanım yoxdur, hətta 50 qəpik tapıb özümə yavan çörək belə ala bilmirəm.

18 ilim xəstəxanalarda keçib, iynə-dərmanla yaşamışam. Ötən ilin iyun ayından ev şəraitində müalicə olunurdum. Sağalmaz xəstəliyə tutulmuşam, iş qabiliyyətimi itirmişəm. Əslində ömürlük hərbi əlillik statusu ilə 240 manat pensiya almalı idim, amma vurtut 130 manat pensiya təyin edildi, onu da çox gördülər. Xainlər haqqıma girdilər, məni aldatdılar.

130 manatla necə dolandığım bu vaxtadək Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyini maraqlandırmayıb. Dediym kimi, iş qabiliyyətimi itirmişəm, heç yerdən əlavə gəlirim yoxdur, üstəlik, evsizəm, qohum evinə sığınmışam. Pensiyam kəsildəndən, onsuz da ağır vəziyyətim tamamilə dözülməz olub.

Pensiyamın nədən kəsildiyini belə bilmirəm, heç kəs bunun səbəbini mənə açıqlamır. Mən sağlamlığımı, gəncliyimi, xoşbəxtliyimi dövlətim uğrunda qurban verdim ki, dövlətim əlilliyik pensiyamı kəsib, ac, köməksiz, çarəsiz qoysun?!

Aclıqdan, ağrılardan, nəfəs çatışmamazlığından əziyyət çəkirəm, iynə-dərmanla yaşayan xəstəyəm, müalicə olunmalıyam yenə. Amma pensiyamı dəyəndiriblər...

May ayında müalicədən çıxmışdım, təkrar müalicə olunmağa gedəcəkdim. İynələrimi pulnan alıram, dövlət tərəfindən 2 tablet dərman verilir.

Mayda komissiyadan keçmək üçün gəlmişdim. Keçdim, amma 3 aydır bir xəbər yoxdur. Məndən sonra keçənlərə cavab gəlib...

Keçən il 5 ay pensiyamı kəsdiilər, məni soyuq damda aç buraxdılar. İndi nə istəyirlər məndən? Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə və Səhiyyə Nazirliyinə səslenirəm. Nə istəyirsiniz axı məndən? Özümü yandırmağımı istəyirsiniz? Niyə zülm, işgəncə verirsiniz? Mənə bezdim, nə qədər haqsızlıq olar axı?"

Hazırladı: RƏŞAD

Nə qədər çalışıram ki, təyin olunmuş deputatların ağızlarından cari etdikləri pürməna kəlamlara baş qoşmayın, alınmır ki, alınmır. Neçə illər ərzində bir binəva azərbaycanlı bu boşboğarlardan mərdi-mərdanə bir söz eşitməyib. Birisi cürət edib, barmaq uzadıb bir vəzifəli vampiri rüsvay etməyib.

Gurultulu sözlər işlədib avamların gözüne kül üfürməkdə ustadılar. Niyə də dillənsinlər, axmaqdılar ki, başlarını belaya salsınlar?

Yalançı fəallıq göstərib bununla baş gırıləyən deputat lap yaxşı bilir ki, göz qabağında ölkəni talan və tarac edənlərin hamısı prezidentin xeyri-duası ilə vəzifə başına qoyulublar.

Məgər hörmətli prezident istər Abşeronda, istərsə də ölkənin ən səfəli yerlərində ucaldılmış dəbdəbəli kaşanələrin, qəsrlərin kimlərə məxsus olduğunu bilmir? Böyük ustalıqla son müharibəni uğurla bitirmiş Prezident bilməmiş deyil ki, ölkədə üzvləri ellik zamanətlə bir-birləri bağlı olan müdhiş bir zümre formalaşmış.

Çoxdandır vahid mərkəzdən idarə olunan bu zümre, daha dəqiq desək şər şəbəkəsi hələ indiyə kimi bir üzvünü ayağa verməyib. Korkor, gör-gördür ki, bu zümre ilə barmaq Prezidentin özü üçün müşkülə dönüb.

Çoxu başa düşmək istəmir ki, quldur memurların, qırmızı lampaslı şalvar geymiş generalların, müxtəlif rəis və sədrlərin murdar əməlləri, müharibə gedən ölkədə baş verib. Bunların hamısını dinməz-söyləməz dar ağaclarının altına göndərmək yerinə düşərdi. Və heç bir beynəlxalq təşkilat səsinə də çıxartmazdı. Özlərini bu millətin gülməşəkər xadimləri sayan başabala YAP ideoloqları bir də tarixi vərəqləşələr, bilərlər ki, dünyanın heç bir dövlətində belə hərcmərclik olmayıb. O adam yoxdur ki, Ramiz Mehdiyevin haqqında bir yaxşı söz desin, lənətləməsin. Deyə bilərlər ki, onun yaratdığı şəbəkəyə daxil olanların bəzilərində tövbəəlmə verilib. Kimə nə vaxt, nə cürə? Dörd il sərasər o qəzet, o sayt qalmadı ki, özünə "Heydər Əliyevin bioqrafı" adını götürmüş Elmira Axundovanın, oğlunun bəd əməllərindən ətraflı söhbət açmasın. Avam camaat da sadələhv-cəsinə oturub gözəlçiyirdi ki, indi cənab Prezident qəzəbnək olacaq və bu xanımı oğlu ilə bir yerdə məşər ayağına çəkəcək. Çəkdi... Onu Ukraynaya səfir göndərdi. Rusiyanın təcavüzü başlandı və bu qondarma diplomat Ukraynada olan minlərlə soydaşımızı Allahın ümidinə qoyub aradan çıxdı... Bir-iki qələm sahibi nə lazım gəldi yazdı və Elmira xanımı yaş yuyub quru sərdilər. Ona güldən ağır söz deyən tapılmadı.

Artıq hamiya məlum oldu ki, Ramiz Mehdiyevin komandasında olanlara zaval yoxdur. Kişi işdən çıxarılsa da onun qurduğu toru hələ də qırıb məhv edə bilmirlər.

Qələbə çoxunun vətənpərvərliyini çuşa getirib. Vahid Əhmədov "Yeni Müsavat" qəzetinin səhifələrində atəşin nitqlər söyləyib: "Azərbaycanın daxilində müəyyən qüvvələr Rusiyaya işləyir", "70 il birgə yaşamış, məgər müsbət addımlar hiss etməmişik?" Elementar ədəb qaydaları məni qoymur ki, bu kişiye iki-üç ucu güləbətinli söz deyim.

Vahid ağa, son 40-50 ildə mən sizə rus şovinizminə, rus irticasına qarşı

Azərbaycanı gözləyən təhlükə

Fars şovinizmi, rus irticası və bizim satqın memurlar müstəqilliyimizə qarşı birləşiblər

kişi kimi durmuş mərd insanların arasında görməmişəm. Hazırına nazir olandan sonra, yəni Ulu Öndər məmləkətin daxili, xarici işlərini sahmana salandan sonra, səmt küləyinin istiqamətini dəqiqləşdirib indi dil-dil ötürsünüz. Maraqlıdır ki, hörmətli Prezidentin son vaxtlarda Rusiyaya sərt üzünü göstərməsi sizi cürətləndirib.

Kim olmasa da məhz siz, bəli, bəli, məhz siz ölkə daxilində bütün qüvvələri də, onların başçıları da əla tanıyırsınız. Onların əksəriyyəti ilə də dostonuz, duz-çörək də kəsmisiniz. Boş-boş danışib baş qatmaq istəyirsiniz. Həmin Milli Məclisdə oturanların əksəriyyətinin malimülkü, sərvəti-samanı barədə tam məlumatınız var. Birini ayağa qaldıraraq iki-üç sualla divara qışnamısınız? Şəxsən mən dəfələrlə tələb etmişəm ki, YAP-ın bütün üzvə olan əmirlərinin, "furerlərinin" gəlirləri, qazanc mənbələri ciddi araşdırılmalıdır. Bunların hansı biri İlham Əliyev üçün "Haramzadadan haramzadə törəyər!" nifrətini qəzet səhifələrinə çıxaran naqışların üstünə gedib? Heç biri!

Vahid ağa, mən heç vaxt inana bilmərəm ki, sizin kimi məlumatlı şəxs cənab Zakir Qaralovun və onun müavini Rüstəm Usubovun bədnam əməllərindən tam bixəbərləmişsiniz. Ümmanlar qədər qan tökülmüş Azərbaycanda prokurorluq "tuzların" çıxartdıqları pəstahların bir cəzası var, edam!

Cinayətləri bilə-bilə susmaq, gəlişi xoş olan, qulaqlarda yaxşı səslənən sözlərlə avamları aldatmağın özü cinayətdir. Söhbət mal-dövlətin tarac edilməsindən yox, dəhşətli xarabazarlaqla üzbəüz qalmış, gül kimi övladlarını itirmiş zavallı millətin ələ alınmasından, onun olan-qalan salınmasından qırıla biləcəyindən gedir.

Cıdır düzündə tentənələr, konsertlər bir-birlərini evəzləyir. Bir qismini çıxmaq şərtlə oturanların əksəriyyətinin orada oturmağa ümumiyyətlə mənəvi haqları yoxdur. Neçə-neçə igidin sümükləri yerin altında onun üçün sürməyə dönüb ki, sənəti-sübutu məlum olmayan Baba Vəziroğlu kimilər, Anarlar birinci cərgədə oturub fəth ədəsi ilə o yan bu

Artıq hamiya məlum oldu ki, Ramiz Mehdiyevin komandasında olanlara zaval yoxdur. Kişi işdən çıxarılsa da onun qurduğu toru hələ də qırıb məhv edə bilmirlər...

yana boylansınlar?

İlham Rəhimli bir-iki səhabəsi ilə Şuşanın xarabalıqlarında gəzir və əyalət ekskursovodu kimi biza vəzəriyat oxuyur. İlham ağa, sizi yaxşı tanıyıram, vaxtilə Şuşanı, külli Qarabağı siyasi qumara qoyanları siz də yaxşı tanıyırsınız. Şəxsən mən Firuz Həsimov, qorxmadan, çəkinmədən onların üzərinə gedib, bir-bir rüsvay edəndə mənə səs vermədiniz. Qarabağı siyasi qumara qoyanların əksəriyyəti indi də qorxu-hürkü bilmədən yaşayır. Şuşa xarabalıqları arasında gəzib yalandan ah-uf deməkdənsə, İlham ağa, gəlsənə indinin özündə ölkə daxilində də əsl mənəvi təxribatla məşğul olanların üzərlərinə kükrəyəsiz. Siz doğrudanmı başa düşmürsünüz ki, efridə tanınmış "mavilərin", elit fahişələrin, toyxana həşəratının, hərçayə danışmaqdan utanmayan plaqiator "şünasların" ağılığı gənc nəslin evini yıxır?

Allah-təala ölkənin birinci xanımını vaxtında milli sərvətlərimizin dadına çatdırdı. Yoxsa qorxudan iki kəlmə söz də deyə bilməyən sizin kimi konformistlərin ümidinə qalsaydıq, muğamın da "Fətiyəsi" veriləcəkdi.

Kiçik bir ricət

Vandalizmdən də min qat təhlükəli belə insanların laqeydliyi və biganəliyidir. Vay o gündən ki, cəmiyyətin imkanlı və imtiyazlı təbəqəsi bu mərəzə tutulsun, onda gərək bu torpaqlardan köçüb gedəsən.

Şuşanın tar-mar olmuş məhəllələrində "nırç-nırç" deyə-deyə gəzən dil pəhləvanlarından soruşuram, ağalar, Üzeyir bəyin Mərdəkəndəki bağ evi haradadır?

Əxlaqsızlığı, qalmaqallı həyat tərzini ad qazanmış rus şairi Yese-

ninin bir neçə ay sərxoşluq etdiyi bağ evini ruspərəst yaltaqların xoşuna gəlmək üçün muzeyə döndərən biz deyildik?

Murtuz ağa Muxtarov kimi Azərbaycanın qeyrətli oğlunun bağ evinin kommunist banditlər tərəfindən əvvəlcə kimə verildiyi barədə çoxdan yazmışdım. İşğalçı XI ordunun cənubi Azərbaycanda törətdiyi bütün cinayətlərin iştirakçısı olmuş Yesenin bizim simasızlar üçün "badaşgöz" olub, onun millətimizin cəladlarının şənəne yazdığı mədhlər unudulub. Beş-on il bundan əvvəl Moskva kinematografçıları Yeseninin haqqında bədii film də çəkəndə daha o təhqiramiz pəstah qalmadı ki, çıxartmasınlar, ürəkləri istədikləri qədər Abşeron camaatını alçaltdılar. Azərbaycandan bir titullu, bir özündən razı həpəndi dillənmedi.

İlham Rəhimli, sizdən soruşuram, Bakıda "Monolit" adlandırılan məşhur binanın divarlarındakı Üzeyir bəyə aid olan kirli-paslı "mərmər" lövhəni görmüsünüz? Budur, sizin Üzeyir bəyə hörmətiniz? Özlərini bu millətin nağıd-nisyəsi sayan sizin "ziyalı" guruhundan soruşuram, Üzeyir bəyin niyə on altı məşhur əsəri ifa olunmur? Onun sizlərə nə pisliliy keçib?

"Pambuq bəylərinə" kim ixtiyar vermişdi ki, Üzeyir bəyin gül kimi himnini bir yana atıb, onun "Gənclik marşını" himn kimi millətə sınırsınlar? Bu barədə şəxsən mən dəfələrlə yazdım, sübut elədim ki, Üzeyir bəyin sovet Azərbaycanı üçün bəstələdiyi himn, dünyada "Marselyoza" ilə yanaşı duran abidədir. Himnin mətnini dəyişdirməyə nə var? Söhbət musiqidən gedir...

Rusiya'dan gəlmiş bur avantü-

rist neçə əsrlik tarixi olan "Heyratıya" əl gəzdirmir, Azərbaycanın bir mədəniyyət məmuru, bir bəstəkarı dillənir. İnənmirsiniz, bizim hərbi orkestrin ifa etdiyi "Heyratıya" diqqətlə qulaq asın. Görün, bir rus lotu əsərin başına nə oyun getirib... Heç kim dillənir...

İlham Rəhimli, söhbət təkcə Üzeyir bəyə qarşı nankor münasibətdən getmir, məhz sizin kimi kölgəsindən qorxan xadimlərin ucbaından nadan rejissorlar, rus qafalı küt rəssamlar istədiklərini edirlər.

Ötən əsrin 20-30-cu illərində respublikada katolik inkvizisiyasından min qat zəhmli "Allahsızlar ittifaqının" cürət edib törətmədiyi zinakarlıqları bizim indiki rejissorlar, rəssamlar edirlər. Mirzə Cəlilin məşhur "Ölülər" əsərinin necə təməşaya qoyulduğuna baxın. Daha mənəm sözüm yoxdur...

Yenə də Vahid ağanın Rusiyaya işləyən xainlər barədə söylədiklərinə qayıdıram. Azərbaycanda 260-dan çox rusdilli məktəb var. O məktəblərdə istifadə olunan dərsliklərə baxan var? Rusiyada çap olunmuş dərsliklərdə o həqarət qalib ki, türk-islam aləminin üzərinə yağdırılmasın? Vahid ağa, elə bu yaxınlarda, Bakının özündə "Müqəddəs Georgi" xaçının lentlərini müsəlman tələbələrə sinələrinə taxan məktəb direktoruna neylədiniz?

...Xocalıya nəyinsə rəmzi demək yerinə düşür. Bu şəhər, qani hələ də axmaqda olan dəhşətli, qisası alınmamış yarıdır. Xankəndinin dərdi bir yana, amma Xocalıda erməni ilə rus əlbir olub tut arası içib bizlərə acıq verirsə qəddim əyilir. Millətin kinini, qəzəbini də bülövləyə bilmirik, arxayınlaşmışıq. Rusiya patriarxi Dəşti-Qıpcığa iddia edir, erməni yenə də rusa arxalanıb gündə atəş açır, İranın da dişi bəğirsəqlərini kəsir, imkanı olsa kökümüzü kəsər, biz isə simasız mədhədlərlə, Elza Seyidcahanlarla, təcridən ruslaşan estrada lotuları ilə vətənpərvərlik təbliğatını qururuq.

Dəfələrlə yazmışam, demişəm, Moskva Azərbaycanda ideoloji təxribatı necə aparmağın kəmini çoxdan tapıb. Sovetlər dövründə müsəvatı söyənlərin, keçmişinə ləkə yaxanların, xalqın namuslu balalarını gəder-gəlməzə yollayanların döşlərinə ordenlər asılır, onları dünya malından sirab edərdilər. İndi də manqurtlaşmış "ziyalılar", harınların vəhşi ehtiraslarına qulluq edən əndamlı "sənətçilər" səfərbər ediliblər.

Hörmətli Prezidentin son çıxışları göstərdi ki, o, belənin mənbəyini düz tapıb. Tarixi təcrübə də çoxdan sübut edib ki, sərvətlərini, taladıqlarını əldən verməmək üçün harın təbəqə vahid cəbhədə birləşib, çox vaxt sinfi simasını itirmiş, qarnından, cibindən başqa heç nə barədə düşünməyən qara kütləni, yəni, lümpeni ayağa qaldıra bilib.

Vəziyyət düşündüyümüzəndən daha ciddidir, bizim belə vüsətli inkişafımız uğurlu islahatlar, Allaha şükürlər olsun, milli şüurun yüksəlməsi və digər amillər rus irticasının gözüne bıçaq kimi batır. Nə qədər gec deyil, hörmətli Prezident xalqa müraciət etməlidir, bütün varlığımıla əminəm, millət, ona güvənən, ona inanan Prezidentin bütün radikal qərarlarını alqışlayacaq, onun yanında olacaq.

Firuz Həsimov

Allahverdi Eminov

Pritça

Aspirin...

Mən tibb məsələlərindən söhbət açmayacağam və bunu bacarmaram da. Amma hər bir şəxs özünün həkimi olmağa borcludur. Ona görə ki, doğulan günlərimizdən o qədər dərman qəbul etmişik - saysız. Əlbəttə, faydası ziyanından yüksəkdə dayanır. Unutmayaq ki, dərmandan öncə insanın sağlamlığında iki amili unuduruq, hansı ki, vaxtilə bunu sezmışlər.

XIX əsrdə alman həkimi Qundlix dərmanların getdikcə çoxaldığından təşviş hissi keçirmişdir: "Görən sağalma dərman nəticəsində deyil, öz-özünə təsadüfən baş vermir ki?" XX əsrin əvvəllərində isə latın kəlamı peyda oldu: "Dərmanla yox, ağıllı müalicə et". Məni düşündürən bir məsələnin üstündən də keçmək istəmədim. Bəzən (xəsislik etmədimmi?) bir ziyalı qıyafəsində həqiqətin tapdanmasını gördüyümüz ağ yalanı ifşa etmək əvəzinə, başlayırıq qorxmağa. Sözümlərimizə isti qırma kimi sancılıq və ağırdır, göynədir. Oturduğumuz skamyada, stulda və s. sıxılıq, dizlərimizi qatlayırıq. O adam isə hey üyüdü - tökül, dik gözümün içinə zilləyir baxışlarını. Elə bu məqamda daha yüksək hərətlə qızdırırıq. Niyə? Nə üçün? Yerimizi (yeni başqa situasiyaya düşürük) dəyişirik və bu dəfə tribunada yox ey, üzbəüz peysərli (indi peysərsiz dəbdədir) birisi, yaxud bir neçəsi hədələyir, nədəsə suçlandırır: Sən rüşvətxorsan, yerlibazsan, vəzifədən sui - istifadə edənsən və ilaxır - bilirsən də yerin haradır? Ürəyimizdən lal dilimizə sözlər gəlir: Ən böyüyü, klassiki sən özün deyilmisən? Ən mötəbər yerləşünas elə sən sən! Qohum - əqrabalarıdır vəzifə başında at oynadanlar. Amma heç pıçıldaya da bilmirik və başlayırıq əsməyə. Sonra yarpaq tək titrəyirik ha, indi budaqdan çırpılacağıq, dabanlarda tapdanacağıq. Görəsən, ümumiyyətlə, insana suallar vermək fikrinə düşməyə dəyərmə? Belə qənaətlə filosof Sokrat düşmüşdür və demişdir ki, belə olarsa, ortaya xeyli sirlər çıxar.

Məsələ, Ey insan, səndə hansı əməllər var? Sən nə üçün elə və belə edirsən? (yeni, niyə "nala - mıxa" vurursan?). Nə üçün belə və elə etməlisən? "Sən nə üçün yaşayırsan?" Bu məsələdə iki cəhət (bəlkə faktor) özünü büruzə verir: Yaşaman, həyatın mənasını anlayanlar və bunları başa düşməyənlər. Düşüncəyə, ağıla güvənənlər və adi, bəsit şüura malik olanlar. Sokrat, Konfutsi və digər hikmətçiləri bu əxlaqi - idraki məsələ fikirləşməyə məcbur etmişdir, çünki insan həqiqətin, mövcudun gözünün içinə düz, obyektiv hisslə baxmağa borcludur, əgər Allahın övladıdırsa. Heyif ki, özünə suallar verir: nə var bu sualları cavablandırmağa. İçimdə gördüyüm əməllər mövcuddur. Duyğularım, düşüncələrim və bir də başqalarından gizlədiklərim. Sonra onun üzünə yalan - palan söyləyəni görəndə, üzbəüz onun haqqını tapdayana baxanda: birincidə qorxanda, ikincidə əsməcə tutanda pıçıldayır: - nə üçün belə eləyirəm? Ona görə ki, filan şeyi, filan vəzifəni istəyirəm. Nə üçün yaşayıram? Uşaqlarıma, nəvə - nəticələrimə sərvət toplamaq niyyətindəyəm...

Həyatda tək Allahdan savayı müqəddəs heç kim və heç nə yoxdur, Ruh vardır, onun rahatlığı da. Əgər bunu vücudumuzda duyuruqsa, heç nədən asılı deyil. İnsan heç bir şeyə şirnikməməlidir. Çünki ruha maliklər müdrik olurlar, həyatın sərvəti, titulu, vəzifəsi onu özündən, mənəviyyatından tərpətməz, cızığından çıxartmaz. İnsan dünyasından: mal - dövlətdən, tituldan, vəzifədən, riyadan, ədaləti boğmaqdan, qandan və s. ləzzət alırsa, onun gərdisinə, qeyri - əxlaqi qanunlarına tabe kəsilir, hey bağlanır və dünya onu oyunağa çevirib atır - tutur. Və başlayır titrəməyə, əsib - coşmağa. Bu hiss olunmur və o insan həzzə, ləzzətə, həzzəyə tutulur. Əvvəllər bunu adi əhval sanır, sonralar anlayan bilir (nəhayət) ki, artıq mərəzə, özü də ağırdan düşər olmuşdur. Nə isə, uzun söhbətdir.

...Mən axı, "Aspirin" dərmanının adını çəkmişdim və onun meydana gəlmə tarixinə yox, təsirinə toxunmuşdum, öteri. Unutmuşdum deyim ki, aspirinlə Doktor Stoun, Merk, Feliks, Hofman, Con Veyn və başqaları məşğul olmuşlar. Amma ilk dəfə ingilis Edmond Stoun aspirin haqqında yazmışdı: "Söyüd ağacının qabığından alınan şirə titrəmə - qızdırma xəstəliyini sağaltmaq qabiliyyətinə malikdir". Böyük təbib, indi məmləkətimizdə o biri ağacları demirəm, bu gün - sabah söyüdü də kökünə ayackəsənlər biryolluq balta vuracaqlar. Bəs o zaman aspirini necə istehsal edəcəklər? Özü də ziyalı insanlar arasında titrəmə - əsmə - qızdırma xəstəliyi günbəgün çoxalır, genişlənir. Və bunların mərəzə tutulmuş taleyi necə olacaq?! Axı, indi Stoun, Merk, Hofman, Con Veyn kimi təbiblərimiz də yoxdur aspirin icad etsinlər.

Aspirindəki gücü belə təsəvvür etməmişdim. Onun reklama böyük ehtiyacı var imiş...

Gəncə "BT"-nin sabiq rəisi haqda şok faktlar

Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestr Xidmətinin 3 saylı Gəncə Ərazi İdarəsinin rəisi Xəyal İsmayılov 2022-ci ilin may ayından vəzifə azad olduğu haqda məlumat vermişdik. Xatırladaq ki, X.İsmayılov həmin vəzifəyə 15 noyabr 2021-ci ildə təyin edilmişdi.

Hurriyyet.az bildirdi ki, bu vəzifəyə Bakıdan çox böyük ümidlərlə göndərilən Xəyal İsmayılov nəinki sələfi Abdulla Abdullayevin yaratdığı problemləri həll edə bildi, əksinə, çoxsaylı qanunsuz əməlləri ilə qısa müddətdə şəhərdə rüşvətxor məmur kimi ad çıxardı. Məlumatla görə, elə onun işdən çıxarılması da məhz qanunsuz əməlləri ilə bağlıdır.

Hurriyyet.az-ın mötəbər qaynaqlardan əldə etdiyi məlumata əsasən, Xəyal İsmayılovun fəaliyyəti ilə bağlı aparılan araşdırma nəticəsində onun 6 milyon manatlıq yeyintiye yol verdiyi aşkara çıxarılıb. Bu baxımdan, Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestr Xidmətinin 3 saylı Gəncə Ərazi İdarəsinin sabiq rəisinin hazırda başının üstünü "qara buludlar" aldığı və yaxında həbs olunma ehtimalının yüksək olduğu bildirilir.

Onu da qeyd edək ki, vaxtilə X.İsmayılovun bu vəzifəyə təyin olunmasına zəmin duran indiki Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xid-

Xəyal İsmayılovun 6 milyon manat yeyintiye yol verdiyi aşkara çıxarıldı

mətinin rəhbər şəxslərindən birinin də bu məsələdə "başı ağrıya" bilər. Çünki Xəyal İsmayılovun qanunsuz əməlləri ilə bağlı bu gün həmin məmurdan hesabat tələb olunur ki, belə bir məsul vəzifəyə yarasız bir şəxsin təqdimatını verərək və ona zəmin durarkən nə kimi marağı olub?! Mənbənin sözlərinə görə, bu baxımdan hazırda yüksək vəzifədə çalışan həmin şəxsin də öz

işində qalıb-qalmayacağı şübhəlidir. Yeni bu faktla bağlı Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin vəzifəli şəxslərindən birinin işdən çıxarılması da an məsələsidir.

Hazırladı: RƏŞAD

Redaksiyadan: Mövzunu davam etdirəcəyik. Qarşı tərəfin mövqeyini də dərc etməyə hazırıq.

Kərəm Həsənov vəzifəsini itirə bilər

Əmlak Komitəsinin keçmiş sədrinin fəaliyyəti yoxlanılır

2019-cu ilin sonlarına yaxın İqtisadiyyat Nazirliyinə birləşdirilən Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin keçmiş sədri Kərəm Həsənovun fəaliyyəti araşdırılır.

Xatırladaq ki, 2019-cu ilin noyabrında Prezident Administrasiyasının Dövlət nəzarəti şöbəsinin müdiri təyin edilən Kərəm Həsənovun bununla "toxunulmazlıq" əldə etdiyi güman edilirdi. Lakin etibarlı qaynaqlardan əldə etdiyimiz bilgilərə görə, onun son dövrlərdə bir sıra saxta sənədlərə

imza atdığı ortaya çıxıb. Bu səbəbdən də ölkə rəhbərliyinin göstərişi ilə K.Həsənovun fəaliyyəti ilə bağlı ciddi yoxlamalara başlanıldığı bildirilir.

Mənbənin sözlərinə görə, qeyd olunan faktlar aşkara çıxarsa, K.Həsənov Prezident Administrasiyasının Dövlət nəzarəti şöbəsinin müdiri vəzifəsi ilə yanaşı, azadlığını da itirə bilər.

RƏŞAD

Redaksiyadan: Mövzunu araşdıracağıq. Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Azərbaycanda nazirin oğlu, baş nazirin isə qardaşı oğlu həbs edildi

Bakı Apellyasiya Məhkəməsində bir müddət əvvəl Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə şərti cəza və bəraət alan Baş Gömrük İdarəsinin sabiq əməkdaşları barəsində verilmiş protestə baxılıb.

"Trend" xəbər verir ki, hakim Ramin Qaraqurbanlının sədrliyi ilə yenidən araşdırılan işlə bağlı birinci instansiya məhkəməsinin hökmü dəyişdirilib. Qərara əsasən, şərti cəza verilmiş Rafael Əzizov, Emin Xəlilov, Azər Baxşiyev 3 il, Ceyhun Şabanov isə 2 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunaraq məhkəmə zalında həbs olunublar.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin

hökmü ilə bəraət almış Orxan Zöhrabov və Mirağa Ağayevə şərti cəza verilib. İş üzrə təqsirləndirilən Sadiq İsgəndərov isə 2 il azadlıqdan məhrum edilib. Həbsdə olan Elmar Mirzəyevin cəzası isə 3 ay artırılaraq 5 il 3 aya qaldırılıb. Xatırladaq ki, təqsirləndirilən şəxslər Baş Prokurorluq yanında Korupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsi əməkdaşları keçirilən əməliyyatla saxlanılıblar. Onların hər biri barəsində Cinayət Məcəlləsinin 311.3.2-ci (təkrar rüşvət alma) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Əli Məmmədovun sədrliyi ilə araşdırılan işlə bağlı Ceyhun Şabanova 5 il həbs cəzası, Mirağa Ağayevə bəraət, digərlərinə isə şərti cəza verilmişdi. Manset.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, 2 il həbs cəzası verilən Sadiq İsgəndərov Naxçıvan MR keçmiş maliyyə naziri Xalid İsgəndərovun oğlu, 3 il həbs cəzası verilən Azər Baxşiyev isə Naxçıvan MR keçmiş Baş naziri Əlövsət Baxşiyevin qardaşı oğludur.

Azərbaycanda vəzifəli şəxs saxlanıldı

Saray qəsəbə bələdiyyəsinin sədri Məhi Həsənov hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, M.Həsənov Baş Prokuror yanında Korupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən keçirilən əməliyyat zamanı saxlanılıb. Hazırda araşdırma aparılır.

Beynəlxalq geosiyasətin yeni trendi nisbətən kiçik dövlətlərin bir-biri ilə əməkdaşlıq quraraq müstəqil fəaliyyətini tələb edir. Belə uğurlu birliklərdən biri özünü Türk Dövlətləri Təşkilatında (TDT) təcəssüm etdirir. 2009-cu ildə bu birliyin cəmi dörd üzvü olsa da, 2021-ci ildə iştirakçıların sayı yeddiyə (5 üzv + 2 müşahidəçi ölkə) çatıb.

Cənubi Qafqaz Tədqiqatlar Mərkəzinin TDT-nin perspektiv fəaliyyəti ilə bağlı analizində belə deyilir.

Tədqiqat mərkəzinin fikrincə, TDT-nin digər strukturlardan əsas fərqi - geosiyasi mərkəz hesab edilən xarici sponsorun olmamasıdır: "Ölkələr arasında integrasiya Qərb, Rusiya və Çinin təsiri və ya dəstəyindən deyil, üzv ölkələrin milli maraqlarının üst-üstə düşməsindən qaynaqlanır. Digər tərəfdən, TDT digər təşkilatlardan fərqli olaraq iştirakçı ölkələrin müstəqillik və suverenliyinə heç bir təhdid formalaşdırmır. Türkiyə NATO, Qazaxıstan və Qırğızıstan isə KTMT üzvləri olsalar da, bu onlara təşkilat çərçivəsində uğurla əməkdaşlıq etməyə mane olmur.

2021-ci ilin noyabrın 12-də TDT-nin VIII Zirvə görüşündə R.T.Ərdoğan üzv ölkələr arasında ticarət dövriyyəsinin cəmi 21 mlrd.\$ olmasını bildirib, bu göstəricinin artırılma zərurliyini vurğuladı. Zirvə görüşündən sonra təşkilat üzvləri ikitərəfli, çoxtərəfli və həmçinin təşkilatdaxili integrasiyanın dərinləşmə və intensivləşməsinə böyük nailiyyətlər əldə etmişlər. Son bir neçə ay ərzində ikitərəfli integrasiyaya Azərbaycan və Qırğızıstan arasında imzalanan Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə, Azərbaycan və Özbəkistan arasında Strateji tərəfdaşlığın dərinləşdirilməsi və qarşılıqlı fəaliyyətin genişləndirilməsi bəyannamə, Azərbaycan və Türkmənistan arasında "Dostluq" yatağının birgə mənimşənilməsi memorandumu, o cümlədən Azərbaycan, Türkiyə və Qazaxıstan ilə, Türkiyənin Özbəkistan və Qırğızıstan ilə və axırıncıların bir-biri ilə imzaladıqları vacib ikitərəfli sənədlər nümunə ola bilər.

İkitərəfli tərəfdaşlıq çoxtərəfli əməkdaşlığa yol açır, hər ikisi isə öz növbəsində strateji layihələrin reallaşdırılmasına münasib zəmin formalaşdırır. Belə strateji istiqamətlərdən biri nəqliyyat-logistika layihələridir. Qırğızıstan səfərində dövlətimizin başçısı Azərbaycanda yüklərin bütün istiqamətlərə göndərilməsinə imkan

örneyi, həm də Qara dəniz bölgüsündə önəmli olması səbəbilə Gürcüstan Ukraynaya bənzəyir...

Gürcüstanın işğalına qarşı ən ciddi çəkindiricilik Türkiyənin regiondakı maraqlarıdır. Gürcüstana hərbi müdaxiləsi, yəni işğal baş verərsə, Azərbaycanla bağlantı, Xəzərə çıxış, boru kəmərləri və s. Rusiyanın nəzarətinə keçər. Eyni zamanda, Qara dənizin bölgüsündə şimal sahilə üstünlük qazanan Rusiyanın Gürcüstan vasitəsilə şərq sahillərini də ələ keçirməsi cənub sahiləki Türkiyə üçün ciddi itki olacaq. Türkiyəni narahat edən digər məsələ Rusiya ilə birbaşa quru sərhədinin yaranması olacaq.

Putinin Gürcüstanla bağlı məxfi planı

Rusiyanın Qara dənizin şərq sahillərini ələ keçirməsi cənub sahiləki Türkiyə üçün ciddi itki olar...

Türkiyəni narahat edən digər məsələ Rusiya ilə birbaşa quru sərhədinin yaranması olacaq...

verən müasir nəqliyyat infrastrukturunun olduğunu bildirmiş və bütün bu imkanların "qırğız qardaşlarımızın sərəncamında" olduğunu qeyd etmişdir. Azərbaycan və Qırğızıstan quru və ya dəniz vasitəsilə qonşu olmadığından anlaşılandır ki, tərəflər arasında istənilən nəqliyyat əməkdaşlığı digər təşkilat üzvlərinin iştirakını nəzərdə tutur. Çoxtərəfli əməkdaşlıq Azərbaycan prezidentinin Özbəkistan səfəri zamanı da müzakirə edilmişdir. Vurğulayaq ki, buna qədər Özbəkistan Türkmənistan ilə müvafiq danışıqlar aparıb, Türkmənbaşı dəniz limanına çıxış əldə etmişdir. Bu danışıqların davamı və özbək mallarının Avropaya çıxarılması məqsədilə Azərbaycanla multimodal daşımaların təşkili üzrə razılıq əldə edilmişdir. Əldə edilən razılıqlara əsasən, Özbəkistan öz mallarını Türkmənistan, ordan Azərbaycan limanlarına və daha sonra BTQ dəmiryolu ilə Avropaya daşıyacaqdır.

Bu nəqliyyat xətti ilə yanaşı Qazaxıstan, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə ərazisindən

keçən Transxəzər nəqliyyat dəhlizi üç türk dövlətini birləşdirmiş olur. Özbəkistan-Qırğızıstan-Çin və Termez-Məzari-Şərif-Kabil-Pişəvər dəmir yollarının tikintisi isə gələcəkdə təşkilat üzvlərinin Asiya-Sakit okean regionu və Cənubi Asiya dövlətlərinin 3 milyardan çox istehlakçısı olan bazarlarına çıxış əldə etməsinə imkan verə bilər.

Beləliklə, dövlətlər TDT kimi təşkilatlar sayəsində geosiyasi güc mərkəzlərinin iştirakı olmadan öz hədəflərini reallaşdırmaq imkanı əldə etmiş olurlar.

TDT-nin həyat məkanı və imkanları nə qədər geniş olsa da, onun nüvəsini məhz Azərbaycan təşkil edir. Buna əmin olmaq üçün xəritəyə baxmaq kifayətdir. Azərbaycanın coğrafi mövqeyi, proseslərin lokomotiv və katalizatoru olması, həmçinin Türkiyə və Mərkəzi Asiyayı yaxşı anlaması onu türk dövlətləri arasında körpü və bağlayıcı roluna çevirir.

Beləliklə, ümumi dil, din, tarix və mədəniyyət faktorlarına əlavə olaraq cari layihələr, türk

dövlətləri arasında iqtisadi və siyasi qarşılıqlı asılılığı dərinləşdirib, gələcəkdə, ölkələr arasında təhlükəsizlik tərəfdaşlığının yaradılmasını məntiqlə uyğun edir".

Sözsüz ki, TDT-in və onun əsas düşün nöqtəsi olan Trans-Xəzər nəqliyyat dəhlizinin ən zəif həlqəsi Cənubi Qafqaz regionudur.

"Şərqə Baxış" Analitik Mərkəzi mövzu ilə bağlı analizində bu məsələyə diqqət ayıraraq yazır ki, Cənub Qafqazın "qaynadığı" artıq heç kimə sirr deyil: "Rusiyanın Ukrayna ilə müharibədə olduğu bir zamanda Cənubi Qafqazda nələrinse dəyişməsi gözləniləndir. Nələrin dəyişəcəyini isə birlikdə görəcəyik..."

Hazırda bizim üçün ən fəlakətli ssenaridən biri Rusiyanın Gürcüstana müdaxilə etməsidir. Türkiyə və Avropaya nəfəs yolumuzda baş verəcək belə bir dəyişiklik katastrofik olardı.

Həm rəngli inqilabın uğurlu

Ukrayna cəbhəsi açıq olarkən Gürcüstana müdaxilə ehtimalı az görünür. Lakin Rusiyanın hansı iddialarla müharibəyə başladığını hamımız bilir. Ukraynadan sonra digər bir cəbhəyə girişmək ehtimalı yüksəkdir və Gürcüstan əsas təhlükədə olan ölkələrdən biridir.

Türkiyənin belə bir mümkün prosesə hansı müstəvidə reaksiya göstərəcəyi isə Cənubi Qafqazın yenidən bölüşdürülməsi prosesində həlledici olacaq. Türkiyə Rusiya ilə sövdələşmə yolunu seçəcək, yoxsa regiona birbaşa müdaxilə variantına keçiləcək? Təbii ki, Türkiyənin mümkün reaksiyasında 90-cı illərdə olduğu kimi, NATO-nun da mövqeyi önəmli olacaq. Maraqlısı budur ki, 90-cı illərdən fərqli olaraq Qərb bu dəfə Türkiyə-Rusiya qarşıdurmasında ciddi şəkildə maraqlı görünür".

Hazırladı: KƏNAN

“AKKORD” ASC şirkətinin keçmiş direktoru Bühran Həmidovun başçılıq etdiyi dəstə üzvləri tərəfindən iş adamı, sahibkar Ağasəf İsmayılovun təsis etmiş olduğu “Magna Trans” MMC-nin 79 ədəd avtobusunu sənədləri saxtalaşdırma yolu ilə sataraq pulları mənimsəmələri, digər əmlakının talamaları, sərnışındaşımadan gündəlik nəğd yolla yığılan külli miqdarda pul vəsaitinin hesabatdan, o cümlədən vergidən gizlətməklə mənimsəmələri və həmin qanunazidd əməlləri barədə “Hürriyyət” qəzetinin 19 iyul 2022-ci il tarixli sayında yazı dərc etmişdik.

Həmin yazıda göstərmişdik ki, MMC-nin təsisçisinə öz şirkəti haqqında məlumatları “kommersiya sirri” bəhanəsi ilə verməkdən imtina etməkdən başqa, 2 sayılı Ərazi Vergilər Baş İdarəsi də “Magna Trans” MMC-də milyonlarla manat məbləğdə pul vəsaitinin vergidən gizlədilməsi barədə verilən məlumatlara açıq-aşkar göz yumub. Səbəb isə, o dövrdə baş prokuror vəzifəsində olan Zakir Qaralovun kreslosunun kölgəsinin “Magna Trans” MMC-nin “altını-üstünə çevirən” “AKKORD” ASC-nin icraçı direktoru Bühran Həmidovun üzərində olması idi. Lakin təbiətin bir qanunu da var ki, günəş zenitdə olanda kölgələr yox olur.

Vergi orqanlarına etdiyi çoxsaylı müraciətlərin cavabsız qaldığını və onlar tərəfindən hər hansı bir tədbir görülməyinə inamı itən sahibkar Ağasəf İsmayılov sahibi olduğu şirkətin qalan avtobuslarının qanunsuz yolla satılmasının, sərnışındaşımadan gündəlik nəğd yolla yığılan pul vəsaitinin hesabatdan gizlədilərək oğurlanıb mənimsənilməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə məhkəmə müdafiəsindən istifadə etməyi qərara alır. Beləliklə, Bühran Həmidovla tərəfdaşlarının müqavimətlərinə və müxtəlif təsir vasitələrinə baxmayaraq, vaxtilə Əfqanıstan, sonra isə Qarabağ müharibəsi çətinlikləri görmüş iş adamı mülkiyyət hüquqlarının bərpası üçün aidiyyəti üzrə Abşeron rayon Məhkəməsinə müraciət edir.

Ədalət günəşinin kölgələri yox edəcəyi məqamın yetişdiyini hiss edən Bühran Həmidov növbəti “kadrını” - “AKKORD” ASC-nin hüquqşünası vəzifəsində olan, 6 sayılı Vəkil bürosunun vəkili Camalov Bəşir Əsgər oğlunu bu işə qoşur. Qoşur, özü də necə?

HAŞIYƏ: Əvvəlki yazıda göstərmişdik ki, “AKKORD”da

Qaralovun himaya etdiyi şəbəkənin şok əməlləri

“AKKORD”-çular “Magna Trans” MMC-ni necə çökdürüblər?

idarə rəisi vəzifəsini daşıyan Ağayev Mirzəhid Mirsahib oğlunu Bühran Həmidov “öz adamı” kimi ikinci vəzifəyə - “Magna Trans” MMC-nin direktoru təyin edir ki, onun köməkliyi ilə, etibarını qazandığı Ağasəf İsmayılovun qurub-yaratdığı şirkəti talayıb, varidatını mənimsəsinlər.

Cavab vermək vaxtı gələndə, yəni “Magna Trans” MMC-yə dair ondan da hesabat tələb edən təsisçi Ağasəf İsmayılova “heç nədən xəbərim yoxdur” deyən “direktor” vəzifədən azad edilməsi ilə bağlı öz əli ilə yazdığı ərizəsində göstərir: “...İşlədiyim müddətdə mənə heç bir əməkhaqqı ödənilməmişdir”.

MMC-ni talayıb viran qoymaq məqsədi ilə 10 il ərzində bütün sənədləri imzalayıb-möhür vuran, sonda isə “heç nədən xəbərim yoxdur” deyən “günahsız” Mirzəhid Ağayev MMC-nin direktoru vəzifəsindən azad olunmaq barədə təsisçi Ağasəf İsmayılova ərizə yazdıqdan bir müddət sonra, etibarnamə ilə vəkil Bəşir Camalovu “Magna Trans” MMC-nin nümayəndəsi təyin edir və sənədi MMC-nin möhürü ilə təsdiqləyərək, direktor adından imzalayır.

31.12.2023-cü il tarixədək qüvvədə olan etibarnaməyə əsasən, direktor Mirzəhid Ağayev nümayəndə-vekil Bəşir Camalova “MMC-nin leyhinə və

əleyhinə qaldırılmış iddia və tələblər üzrə bütün məhkəmə instansiyalarında, hüquq mühafizə orqanlarında MMC-ni təmsil etmək və işin müvəffəqiyyətli həlli üçün zəruri olan bütün pro-

həllərinə qadağa qoyulması, MMC-nin fəaliyyətindən əldə olunmuş pul vəsaitinin “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunun (16.12.2016-cı il, № 461-VQ) tə-

Sual yaranır ki, bu üç sabiq “AKKORD”çu - indiki halda isə “Magna Trans” MMC-nin həmtəsisçisi Bühran Həmidov, direktoru Mirzəhid Ağayev və etibarnaməli nümayəndəsi-vekil Bəşir Camalov bütün qüvvə və imkanlarını, vəsaitə və vəsaitlərini səfərbər edərək, kimdən və nə üçün müdafiə olunmaq məqsədi güdürlər?

sessual hərəkətləri etmək səlahiyyətləri” verilmişdir.

Sual yaranır ki, bu üç sabiq “AKKORD”çu - indiki halda isə “Magna Trans” MMC-nin həmtəsisçisi Bühran Həmidov, direktoru Mirzəhid Ağayev və etibarnaməli nümayəndəsi-vekil Bəşir Camalov bütün qüvvə və imkanlarını, vəsaitə və vəsaitlərini səfərbər edərək, kimdən və nə üçün müdafiə olunmaq məqsədi güdürlər?

Sahibkarın məhkəməyə müraciəti...

Abşeron rayon Məhkəməsinə müraciət etdiyi ərizəsində Ağasəf İsmayılov “Magna Trans” MMC-nin bütün əsas vəsaitlərinin, nəqliyyat vasitələrinin özgeninkiləşdirilməsi, digər şəxslərin istifadəsinə və ya icarəsinə verilməsi

ləblərinə əməl edilərək bank hesabına ödəndirilməsi barədə qərardad qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

Ağasəf İsmayılovun müraciətini Abşeron rayon Məhkəməsi 2(012)-1192/2020 sayılı 10.02.2020-ci il tarixli qərardadla təmin edir və qərardad icra edilməsi üçün Abşeron rayon İcra Şöbəsinə göndərilir.

Bax, elə əsil mərkəz də burdan başlanır:

“Heç nədən xəbərim yoxdur”, “işlədiyim 10 il müddətdə bir manat əməkhaqqı ödənilməyən” və “günahsız” direktor Mirzəhid Ağayev Abşeron rayon İcra Şöbəsinə verdiyi 12.03.2020-ci il tarixli izahatında göstərir: “...Sərnışındaşıma zamanı xidmət haqqı nağd qaydada sürücülərə ödənilir. Ona görə də həmin xidmətlərin bank

hesabına ödənilməsi mümkün olmur. Bildirirəm ki, fəaliyyətdən əldə olunan nəğd vəsait səlahiyyətli şəxslər tərəfindən rəsmi qaydada şirkətin kassasına köçürülür. Bu zaman rəsmi hesablama sənədi olan mədəxil və məxaric orderindən istifadə olunur və həmin vəsait uçota alınır, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericiliyinə uyğun olaraq vergi və digər məcburi sığorta ödənişləri həyata keçirilir. İndiki mərhələdə həmin fəaliyyətdən əldə olunan vəsaiti banka qoymaq mümkün olmur. Lakin əldə olunan vəsaitin banka ödənilməsi üzərində tərəfimizdən işlər görülür və yaxın günlərdə bunun icrasını təmin olunmasına çalışacağıq”.

Abşeron rayon Məhkəməsinin göstərilən qərardadından

narazı qalan cavabdehlər apellyasiya şikayəti verirlər və onları təmsil edən, növbəti sabiq “AKKORD”çu, indiki halda isə “Magna Trans” MMC-nin səlahiyyətli nümayəndəsi - vəkil Bəşir Camalov işə qoşulur.

Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi Şəmsəddin Abbasov 2(105)-1609/2020-ci il sayılı 09.04.2020-ci il tarixli qərardadla apellyasiya şikayətini qismən təmin edərək, “Magna Trans” MMC-nin bütün əsas vasitələrinin, nəqliyyat vasitələrinin özgeninkiləşdirilməsinə qadağa qoyulması hissəsində dəyişdirmədən saxlamış, qalan hissədə isə ləğv etmişdir.

Hakim qanunvericiliyin bir sıra normalarına istinad etsə də, qərardadı belə əsaslandırılmışdır: “Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, görülməli tədbir adekvat olmalı, tərəflərin hər hansı birinin hüquqlarının hədsiz məhdudlaşdırılmasına səbəb olmamalıdır. Hazırkı iddianın təmini tədbiri isə, şikayət ərizəsində göstərilən kimi, Cəmiyyətin fəaliyyətinin hədsiz məhdudlaşdırılması ilə nəticələnmə, orada çalışan işçilərin əmək hüquqlarının kobud pozulmasına gətirib çıxara bilər. Bu hal isə hazırda koronavirus epidemiyası (COVID-19) şəraitində qəti yolverilməzdir”.

Hakim hər kəsi “nəzərə aldı”, sahibkardan başqa...

Görəsən, ədalət mühakiməsi hakimi “orada çalışan işçilərin əmək hüquqlarının kobud pozulmasına gətirib çıxara bilər”

(Davamı səh. 11-də)

11 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində “ölüm aclığı” keçirilir...

“Hazırda məhkumlar intihar etməkdən başqa çarə tapa bilmirlər”

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin tabeliyində olan 11 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsinin tibbi sanitar hissəsində cəza çəkən məhkum, ikinci qrup əlil Səmədov Əli Azər oğlu tərəfindən “Hürriyyət”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. **Həmin məktubu olduğu kimi dərc edirik:**

“Bildirmək istəyirəm ki, Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin cəzaçəkmə müəssisələrində həqiqi xəstəliyi olan kimsəsiz, şikəst, birinci Qarabağ döyüşlərində iştirak edən, həm şəhid, həm də qazi ailəsindən olan məhkumlar hal-hazırda intihar etməkdən başqa heç bir çarə tapa bilmirlər. Çünki onlar Tibb Baş İdarəsinin rəis müavini İftixar Qurbanovun göstərişi əsasında “Forma 88” komissiyasından keçirilmirlər. Səbəb isə müəyyənləşdirilmiş məbləğdə rüşvətin ödənilməməsi-

dir. Bu rüşvətləri müalicə müəssisəsində ödəyə bilən məhkumlar dərhal komissiyadan keçir və əlillik ala bilmələri üçün sənədləri Dövlət Tibbi Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinə göndərilir. Yəni, el arasında belə bir misal var: “Damara baxıb qan alırlar”.

Təəssüflər olsun ki, rüşvət faktları Nizami rayon Prokurorluğunda araşdırılır.

Həyatdan küsmüş məhkumlar indi isə daha şərəfsiz, xalq düşməni olan bir qurumla üz-üzə qalırlar. Millətimin düşməni olan Səhil Babayev və onun gizlin sevgilisinin rüşvətxor anası Mətanət Məmmədovanın göstərişi ilə məhkumların əlillikləri təsdiq edilmir. Hansılar ki, SPİD xəstələri, ağır ürek xəstələri və polinero-patiya kimi ağır xəstəliklərin daşıyıcılarıdır.

Qeyd edirəm ki, Mətanət Məmmədova birinci qrup əlillikləri 5 (beş) min manat müqabilində təsdiq edən komissiyanın idarə heyətinin sədr müavini. Çarəsiz məhkumlar bu şəxslərin ailələrinə və özlərinə lənət oxumaqla kifayətlənmək məcburiyyətində qalırlar. Çünki biz məhkumların hüquqlarını qoruyacaq nə bir Ombudsman, nə də bir dövlət qurumu yoxdur. Əgər belə bir qurum, belə şərəfli bir məmur varsa, bilsin ki, mən 26 iyul saat 6:00-dan aclıq aksiyasına start verirəm. Niyyətim ya hüquqlarımın bərpa edilməsi, ya da ölməklə son tapacaqdır. İnanıram ki, sizin kimi şərəfli jurnalistlər və sayt rəhbərləri bizlərə mənəvi dəstək olacaq və müraciətimi ictimailəşdirəcəksiniz”.

Hazırladı: KƏNAN

Redaksiyadan: Yazıda adı qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

“Göyçayda 6 nömrəli tam orta məktəb qəzalılı vəziyyətdə”

Sakinlər məktəb direktorunu ittiham edir: “Yeganə Mehdiyeva talançılıq yolu ilə əldə etdiyi pulun böyük hissəsini icra başçısı vəzifəsini icra edən İkrəm Vəliyevə verir”

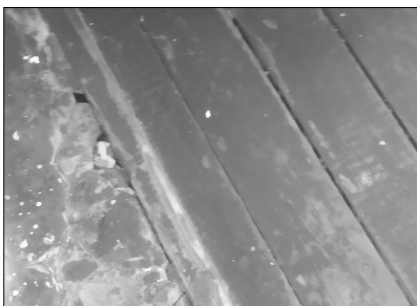

Göyçay rayon sakinləri Əliyev Samir Gəray oğlu, Məmmədov Vüsal Qalib oğlu, Hüseynov Araz Mahmud oğlu, Xasıyeva Güldüşə Mansur qızı və Mehdiyeva Sona Bəyalı qızının adından “Hürriyyət”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. **Şikayətçilərin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:**

“Göyçay şəhər 6 nömrəli tam orta məktəb yararsız, qəzalılı vəziyyətdə. Buna baxmayaraq, heç bir tədbir görülmür. Məktəbin direktoru Yeganə Mehdiyeva 20 ildən çoxdur ki, bu vəzifədədir. O, Göyçay rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsini icra edən İkrəm Vəliyevlə əlbir olub, məktəbdə əməlli-başlı bazar açıblar. “Süpürgə pulu”ndan tutmuş attestat verilməsinə, testə, stol-stol

təmiri, lampa və digər əşyaların alınmasına görə şagirdlərdən tez-tez pul yığılır.

Dərs saatları, fən kabinetləri pulla satılır. Hətta məktəbdə adı olub özü ol-

mayan siniflər mövcuddur ki, təftiş edilsə, üstü açılacaq. Belə ki, adı olub dərs saati davamiyyəti yazılan siniflərin özü mövcud deyil.

Məktəbin sinifləri çox bərbad vəziyyətdədir ki, buna görə şagirdlər əziyyət çəkirlər. Bu, təqdim edilmiş fotolardan da aydın görünür. Məktəbin damı yararsız vəziyyətdədir, döşəməsi bərbaddır. Buna görə yağış suları sinifə axır, tərakan-həşəratlar siniflərə dolur. Ancaq məktəbin direktoru Yeganə Mehdiyeva oğlu üçün Göyçay şəhəri ərazisində böyük bir villa inşa etdirir. Dövlət vəsaitini

talən edən şagirdlərin valideynlərinin cibini soyan belə bir adamın məktəbdə direktor vəzifəsində qalması Azərbaycan təhsilinə bir ləkədir. Yeganə Mehdiyeva talançılıq yolu ilə əldə etdiyi pulun böyük hissəsini icra başçısı vəzifəsini icra edən İkrəm Vəliyevə verir.

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevadan xahiş edirik, Göyçay şəhər 6

nömrəli tam orta məktəbin əsaslı təmir edilməsinə göstəriş verəsiniz və məktəbi bazara döndərərək korrupsiya əməlləri ilə məşğul olan direktor Yeganə Mehdiyevanın barəsində tədbir görəsiniz”.

Hazırladı: RƏŞAD

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Şəhid Asif milyonların ürəyində yaşayır

Tarixi Vətən torpaqların azadlığı naminə, doğma Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qorunması uğrunda döyüşlərdə canını qurban verib şəhidlik zirvəsinə ucalan Asif Xəlilovun adı Lənkəran elində həmişə böyük ehtiramla çəkilir. Bu günlər şəhidin xatirəsini yad etmək üçün təhsil aldığı, hazırda adını daşdığı Lənkəran rayonu, Vel kənd tam məktəbində anım tədbiri keçirildi.

Şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olandan sonra məktəbin direktor müavini Sevinc Talıbova Asif Xəlilovun keçdiyi döyüş yolu barədə qürurla söhbət açdı. Bildirdi ki, öz şərəfli ölümü ilə xalqına başucalıqı gətirən Asif Xəlilov 1973-cü ildə Vel kəndində dünyaya göz açmışdır. 1980-1991-ci illərdə kənd məktəbində orta təhsil alıb. Yağı düşmənin Vətən torpaqlarının işğalına dözə bilməyən Asif 1992-ci ilin iyun ayında könüllü olaraq cəbhəyə yollanıb. Birinci Qarabağ müharibəsində Ağdərə istiqamətində gedən döyüşdə qəhrəmancasına həlak olub. Ölümündən sonra Asif Xəlilovun xatirəsini əbədi yaşatmaq məqsədilə Vel kənd tam orta məktəbinə onun adı verilib, məktəbin həyatında abidəsi qoyulub.

Tədbirdə çıxış edənlər şəhid Asif Xəlilovun ailə üzvlərinə belə vətənpərvər, qəhrəman oğul boya-başa çatdırdığı üçün minnətdarlıq etdilər. Şamil Xəlilov isə öz növbəsində qardaşının xatirəsini əziz tutduqları üçün ailəsi adından tədbirin təşkilatçılmasına və iştirakçılmasına təşəkkürünü bildirdi.

Sonda İcra strukturlarının nümayəndələrin, şəhid ailə üzvlərinin, müharibə veteranların, ziyalıların, məktəbin müəllimlərin və ağsaqqalların iştirak etdikləri tədbirdə Vətən sevdalısı şəhid Asifin uduyduğu müqəddəs yer ziyarət olundu, üstünə gül-çiçək dəstələri qoyuldu.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

7 min dollar aldı, saxta sənəd verdi...

Bələdiyyənin keçmiş və indiki sədrləri dələduzluqda ittiham olunur

Lənkəran rayonu, Girdəni kəndinin sakini, hazırda Rusiyada yaşayan Gahangirov Ədail Rəfail oğlu tərəfindən “Hürriyyət”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Bələdiyyə sədri tərəfindən aldadıldığını iddia edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

“2012-ci ildə Bələdiyyəyə 7 min (7000) dollar verib torpaq sahəsi almışam. Pulu şəxsən Bələdiyyə sədri Mehtiyev Azad Rəcəb oğluna vermişəm.

2019-cu ildə sənədlərə baxmışam, bu zaman məlum olub ki, Bələdiyyə sədri mənə saxta sənədlər verib.

Həmin vaxt Bələdiyyədə çalışan, hazırda isə Bələdiyyə sədri olan Hüseynov Mahir Firdovsi oğluna 2017-ci ildə anam da başqa bir torpaq sahəsi üçün 1500 manat verib, deyib ki, 1 həftədən sonra hər iki sənədi, kupçaları birlikdə gətirib verəcəm. Lakin 5 ildir torpağın sənədini ala bilmirəm.

2-3 aydan bir atam Gahangirov Rəfail Cəsail oğlu yanıma gedir, hər dəfə deyir ki, ayın axırı gələr sənəd. Atam ona deyib ki, sənə məhkəməyə verəcəm. Cavab verib ki, heç kimdən qorxmuram, arxam, adamlarım, hər yerdə əlim var.

Atam əvvəlki Bələdiyyə sədri Mehtiyev Azada zəng edib. O deyib ki, pulu mən tək yeməmişəm, Mahirlə yemişəm, o da gətirsin sənədləri versin.

Birinci torpaq qaynanamın, ikinci torpaq isə anamın adıdır. Atam, qaynanam torpaq şöbəsinə də gediblər. Onlara deyirlər ki, sizin işinizi Bələdiyyəyə həll etməlidir. Sonra da deyirlər ki, Bakıdan sənəd gəlməlidir.

2012-ci ildən sənəd yoxdur, gəlmir. Bunların dediklərinə görə, Bakı sənəd vermir. Mahir deyir ki, pul ver, torpaq şöbəsinə verim, sənədləri alım. Amma artıq mənim bunlara nə güvənirəm, nə də əlavə verməyə pulum yoxdur”.

Hazırladı: KƏNAN

Redaksiyadan: Mövzunu davam etdirəcəyik. Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Ukraynada Rusiyanın başladığı müharibənin nəticələri bəlli olmamış, növbəti müharibə qığılcımı Balkan bölgəsindən alovlanmağa başladı. Əslində, "Balkan qığılcımını ABŞ senatının rəsmisi Nensi Pelosinin Tayvan səfəri tətiklədi" desək, yəqin ki, yanılmarıq. Bəs, Avropanın göbəyində Kosova ilə Serbiyada qəfil alovlanan münəqışə cü-cərtisi kimlərə lazımdır və bu qeyri-sabitlikdən qazanclı çıxmaq ehtimalı olan hansı ölkələr, yaxud qüvvələr ola bilər?

Kosova Cənub-Şərqi Avropada, Balkan yarımadasında bezi ölkələr tərəfindən tanınmış, bezi ölkələr tərəfindən tanınmamış ölkədir. Paytaxtı Priştinadır. Serbiyanın konstitusiyasına görə, Kosova Respublikasının ərazisi, tərkib hissəsidir və Serbiyanın tərkibinə Kosovo Muxtar Vilayəti və Metoxiya adı ilə daxildir. Amma faktiki olaraq Kosovo Serbiya hakimiyyəti tərəfindən idarə olunmur. Öz növbəsində Kosovanın şimal hissəsi serblərlə məskunlaşıb və rəsmi Priştinaya tabe olmur. Kosovanın müstəqilliyini ABŞ, Britaniya, Fransa, İtaliya, Almaniya, Türkiyə və s. ölkələr tanıyır. Məsələn, İspaniya, Yunanıstan, Çin, Ukrayna, Rusiya isə Kosovanın müstəqilliyini tanımır. Mübahisə səbəbi Kosovanın Serbiya sənədlərinin ölkə ərazisində tanınmayacağını bəyan etməsi oldu.

Serbiya-Kosovo ətrafında baş verən hadisələr, onsuz da çətin olan bu dövərdə dünya xəritəsindəki yeni bir "qırılma xətti" effektini yaradır. "Od olmasa tüstü çıxmaz", ona görə də tam əminliklə demək olar ki, bu gərginliklər hər zaman olduğu kimi, kənardakı təxribatçıların və təhrikçilərin iştirakıyla başlandı.

Serbiyanın hakim partiyasının deputatı birmənalı olaraq Ukraynadakı hadisələrə istinad edərək, "Serbiya Balkanların denazifikasiyasına başlamaq məcburiyyətində qalacaq" deyə ehyam vurub. Diqqət yetirin: Serbiyanın deyil, Balkanların, yeni lazım gələrsə, bütün regionun.

Bu məsələnin Ukrayna məsələsindən fərqi odur ki, Kosovoda artıq hazır vəziyyətə gətirilən NATO kontingenti var, bu da o deməkdir ki, orada istənilən qarşıdurma "kollektiv Qərb"ə qarşı döyüş əməliyyatlarına bərabər tutulacaq.

Bu isə əbəş yerə deyil. Axı Türkiyə XİN rəhbəri yalnız bu ilin iyununda açıq şəkildə bəyan etdi ki, Ankara Kosovonun Avroatlantik kursunu dəstəkləyir.

Yeri gəlmişkən, bu, Qərbin Moskva və Ankaranı üz-üzə vuruşdurmağa çalışacağı başqa bir cənəhdir. Çünki Serbiyanın Kosovoya hücumunun qarşısının alınmasına NATO qarışarsa Türkiyə istər-istəməz işə qarışmış olacaq. Yeni uzun müddət ABŞ-ın Türkiyəni Rusiya ilə "kəllə-kəlləyə" gətirmək cəhdləri Balkanlarda reallaşa bilər.

Qeyri-sabitlik zonalarının formalaşdırılması siyasəti davam edir və proseslər alov kimi kiçik miqyasda keçmiş Yuqoslaviyaya, geniş miqyasda isə bütün Balkan yarımadasına yayılır.

Vəziyyət həqiqətən ciddidir. Xüsusilə Avropa üçün. Balkanları əbəş yerə "Avropanın barıt çəlləyi" ad-

Balkanda növbəti r

Və yaxud Tayvandən Kosovoya sıçrayan "intişam atəşi"

landırırlar.

Bir az Serbiyaya nəzər salağ. Neçə ildir ki, ölkə nənki Qərbi Balkanlarda liderliyini sübut etməyə, həm də global geostrateji oyunda öz yerini tapmağa çalışır. Serbiya, bəzən daha çox risklidir. Belqradın xarici siyasəti tez-tez Rusiya və Avropa vektorları arasında daimi mübarizə kimi təsvir edilir və bu vektorlar ən azı dörd istiqamətlidir.

Serbiya ilə Rusiya arasında "tərxiz dostluğu", bir növ "qarşılıqlı yardım" və qarşılıqlı "sevgi" haqqında çox uzun zamandır ki, danışılır. Serbiya hakimiyyəti 90-cı illərdəki müharibə zamanı Rusiyanın ona qarşı beynəlxalq sanksiyalara dəstək olduğunu unutmuş ola bilər. Amma unutmuş olmasalar belə, Rusiya Serbiyaya verdiyi qaza belə sərfəli endirim verirsə, "sevimlinin" səhvlərini xatırlamaq gereksizdir. Hesabatlara görə, Serbiyaya satılan Rusiya qazının qiyməti 270-420 dollar arasındadır. Bu qiymət olduqca cəlbədiç qalmaqda davam edəcək, bir şərtlə ki, Belqrad anti-Rusiya sanksiyalarına qoşulmamalıdır.

Bundan əlavə, Rusiya Federasiyası Serbiyanın bölgənin silahlı cənavarına çevrilməsini dəstəkləyir. 2017-2022-ci illərdə Rusiya Serb Silahlı Qüvvələrinə və polisə əksəriyyəti ikinci əl olan təxminən yüz ədəd tank, zirehli nəqliyyat vasitələri, helikopterlər, təyyarələr və s. ya ucuz qiymətə satdı, ya da havayı verdi. Buna görə Putinin Serbiyadakı ən qatı tərəfdarlarından olan DİN rəhbəri Aleksandr Vulin Serbiya polisinin kaskasındakı "Z" hərfini görməzliklə vurur.

Üstəlik, bu, yalnız prezidentə yaxın bir insan deyil. Belqradda deyirlər ki, "Vuçiç başında nə varsa, Vu-

linin dilində də o var". Vulin həm də "Böyük Serbiya" köhnə fikrinin yeni növü olan "Serb Dünyası"nın tərəfdarıdır. Bu fikir "yaşadıqları hər yerdə bütün serbləri qoruyun" yanaşması ilə "rus dünyası"nın əks-sədasıdır. Bunun altında Çernoqoriya, Bosniya-Herseqovina, Xorvatiya və Şimali Makedoniya nəzərdə tutulur. Sadəcə, indi Serbiyanın kifayət qə-

Üstəlik, bu, yalnız prezidentə yaxın bir insan deyil. Belqradda deyirlər ki, "Vuçiç başında nə varsa, Vulinin dilində də o var". Vulin həm də "Böyük Serbiya" köhnə fikrinin yeni növü olan "Serb Dünyası"nın tərəfdarıdır. Bu fikir "yaşadıqları hər yerdə bütün serbləri qoruyun" yanaşması ilə "rus dünyası"nın əks-sədasıdır. Bunun altında Çernoqoriya, Bosniya-Herseqovina, Xorvatiya və Şimali Makedoniya nəzərdə tutulur. Sadəcə, indi Serbiyanın kifayət qədər gücü yoxdur...

dər gücü yoxdur. Bölgə üzrə tanınmış ekspert Orxan Draqaşa isə bildirir ki, Rusiya Serbiya üçün heç vaxt nə müttəfiq, nə də müdafiəçi olmayıb - Moskva Belqradı yalnız öz məqsədləri üçün istifadə edib.

Burada əməkdaşlıq üçün əsas amal enerji daşıyıcıları ticarətidir. Əlbəttə, Serbiya iqtisadiyyatına sərmayə və ordunun modernləşdirilməsi, turizmin inkişafı məsələləri də mövcuddur. Rusiyanın qaz şantajına başlamazdan yeddi il əvvəl - 2015-ci ildə - Belqrad yeni qaz və neft tədarükçülərinin tapmaq barədə düşünməyə başladı.

Bütün bu illərdə Serbiyalı mütəxəssislər çox səs-küy olmadan mövcud imkanları araşdırdılar və ən cəlbədiç variantı tapdılar - qazı təmin etməyə hazır olan və limanlarında mayeləşdirilmiş qaz almaq imkanını verən Afina və Yaxın Şərqdən yanacaq ala bilən Türkiyə.

Amma söhbət həm də qazın ucuzluğundan gedir və zəmanət vermək olmaz ki, başqa ölkələrdən alınan qaz rus qazından daha ucuz olacaq.

İkincisi, Serbiya Rusiya qazını Aİ ölkələrinə yenidən ixrac edir, yəni aldığı rus qazını Aİ ölkələrinə satır-reeksport edir. Serbiyanın başqa mənbələrdən daha bahalı qaz mü-

qabilində Rusiyadan daha ucuz qaz almaqdan imtina edəcəyi şübhə doğurur. Axı, bu əlavə xərclərə gətirib çıxara bilər.

Üçüncüsü, Serbiya Avropanın qaz nəqli sisteminin periferiyasında olmağa və yalnız Rusiya qazından, yaxud Türkiyə və Balkan qaz axınından asılı olmağa həvəsli deyil.

Ona görə də Serbiyanın milli qaz kəmərlərinin fəal inkişafı və Avropa qaz kəmərləri sisteminə qoşulması gündəmə gəlir.

Burada diqqəti Çinin global təşəbbüsü olan, 2013-cü ildən həyata keçirilən və 2049-cu ildə - ÇXR-in elan edilməsinin yüzillik ildönümündə başa çatacaq "Bir kəmə, bir yol" layihəsinə yönəltmək lazımdır.

Diplomatik tərzdə desək, bu layihə Çinin dünyanın müxtəlif regionlarına - təkcə ticari-iqtisadi deyil, həm də siyasi ekspansiyasını təmin etməlidir. Təsədüfi deyil ki, Serbiya

Çinin bu layihə çərçivəsində Mərkəzi və Şərqi Avropaya doğru gedən yolunun üzərindədir ki, bu da hər iki ölkə üçün faydalıdır.

Serbiya ÇXR-i müasir silahların alınması və investisiya mənbələrinin şaxələndirilməsinə, habelə nəqliyyat infrastrukturunun yaxşılaşdırılmasına imkan verən dövlət kimi görür.

Çin sayəsində Belqrad Rusiyadan asılılığı azaltmaq və Rusiyanın təkliflərini "ağrısız" şəkildə rədd etmək imkanı əldə edib. Məsələn, bir neçə il əvvəl Belqrad ordu üçün PUA almaq qərarına gəldi və ilk növbədə "köhnə dostu" Moskvaya üz tutdu. Amma sonda onları uzaq Çindən aldı, çünki çinlilər məhsulu daha müasir, daha ucuz və daha sərfəli şərtlərlə təklif edir. Təbii ki, məsələ təkcə dronlarla məhdudlaşmırdı və Çin silahları artan temple Serbiyaya üz tutmağa başladı.

Eləcə də Serbiyaya COVID-19-a qarşı vaksinləri ilk tədarük edən və Serbiyaya həkimlər qrupunu

göndərən Çin əhəmiyyətli siyasi təbliğat qələbəsi qazandı. Sonra Vuçiç dedi ki, Serbiyanı xəstəlikdən xilas edən Çindir.

Daha bir vacib nüans var - Çin kreditləri. Bu kreditlərin sayı, ölçüsü, dəyəri, təminat şərtləri haqqda heç nə məlum deyil. Təxmin etmək olar ki, bu kreditlər sadəcə olaraq sosial-iqtisadi sabitliyi təmin etmək üçün götürülüb. Məsələn, Çinin bu yaxınlarda Serbiyanın iki nəhəng müəssisəsini - Smederevodakı metallurgiya zavodunu (baxmayaraq ki, Rusiyalı dostlar onu almağa çox can atırdılar!) və Bor mis mədənini almasını misal göstərmək olar. Maraqlıdır ki, bu müəssisələrin işçiləri uzun müddət əmək haqqı almır və gərginlik getdikcə daha da artır. Ona görə də hər iki müəssisənin çinli iş adamları tərəfindən alınması bir çox sosial məsələlərin həllinə imkan verir.

Lakin Serbiya müəssisələrinin çinlilər tərəfindən alınması başqa bir problemə səbəb olur - mülkiyyət dəyişikliyinə sonra bu müəssisələr qapalı ərazilərə çevrilir, orada çinli və vyetnamlı işçilər demək olar ki, nəzarətsiz şəkildə gətirilir və Serbiya hakimiyyəti onların seçim yolu, müqavilə əsasında gətirilib-gətirilmədiyini, yaxud əslində məhbus olduğunu bilmir. Serbiyanın Çinin asrıt istehsal elementləri olan iqtisadi plattsdarma çevrilməsi ilə bağlı çoxlu oxşar nümunələr var.

Artan asılılıq Çinə Serbiyada özünü azad hiss etməyə imkan vermir. İş o yerə çatıb ki, prezident Vuçiç görünməmiş diplomatik addım atdı - etimadnaməsini rəsmi təqdim etməzdən əvvəl ÇXR-in yeni səfirini hava limanında şəxsən qarşıladı.

Digər tərəfdən, Serbiya prezidenti ölkəni Avropa Birliyinə gətirmək arzusundadır və bu yolda artıq çox işlər görüldü. 2012-ci ildən Serbiya üzvlüyə namizəd ölkə statusuna malikdir və daxili qanunvericiliyin Aİ qanunvericiliyinə uyğunlaşdırılması üzrə danışıqlar aparır. Son vaxtlara qədər Serbiya və Aİ ölkənin 2025-ci ildə tamhüquqlu üzv ola biləcəyinə əmin idilər - lakin indi bu

inam itib, çünki geri çəkilmə və zəruri islahatların dayandırılması əlamətləri var. Serb siyasətçilərinin ritorikası da dəyişib: Aİ guya Belq-raddan qeyri-mümkün olanı - anti-Rusiya sanksiyalarına qoşulmağı və Kosovo ilə danışıqları bərpa etməyi tələb etməkdə ittiham olunur.

Bu ilin iyununda Almaniya kans-leri Olaf Şoltsun Serbiyaya səfəri zamanı Vuçiç bu görüşü təşvişlə gözleyirdi və haqlı çıxdı. "Qızğın müzakirə" zamanı o Şoltsun sözü-gedən tələblərini qeyri-korrekt şəkildə rədd etdi, Şolts isə bunun Aİ-yə üzvlük üçün məcburi şərtlər olduğunu vurğuladı. Lakin Vuçiç dedi ki, Belqradın "Rusiya ilə fərqli baxışı və xüsusi münasibəti var". Həmişə olduğu kimi, Vulin isə daha çox uzağa getdi, müsahibəsində ölkənin Aİ üzvlüyündən imtina edə və Rusiya ilə yaxınlaşa biləcəyini söylədi.

Bu cür bəyanatları şantaj və spekulasiyadan başqa heç nə adlandıрмаq olmaz. Vuçiç bir tərəfdən hələlik ucuz rus qazı almağa davam

ləri tutur. Son on ildə Aİ-nin Serbiya iqtisadiyyatına yatırdığı sərmayələrin həcmi 3,4 milyard avro, Çin - 1,6 milyard avro, Rusiya - 1,4 milyard avro təşkil edib.

Aİ və onun ayrı-ayrı üzv dövlətləri nəqliyyat infrastrukturunun, sənayenin (xüsusən də avtomobil sənayesinin) inkişafı və modernləşdirilməsi, ictimai xidmətlərin, təhsilin, idarəetmənin inkişafı, müasir texnologiyaların yaradılması və s. yeni müəssisələrin yaradılması hesabına əhalinin məşğulluğu və sosial sabitlik təmin edilir.

Yazılanlardan göründüyü kimi, Serbiyanı Aİ və Çinlə bağlayan iqtisadi bağlar Rusiya ilə olan bağlardan daha güclüdür. Deməli, Serbiya Çinin İpək Yolu layihəsinin Avropa marşrutunun üzərindəki nöqtə olmağa namizəddir.

Və yeri gəlmişkən Türkiyənin nəqliyyat və infrastruktur naziri Adil Qaraismayıloğlunun bəyan etdiyi kimi, Trans-Xəzər dəniz dəhlizinin daşınma qabiliyyətinin artırılması

müharibə qılgılcımı

etmək, digər tərəfdən isə Avropa fondlarına çıxış əldə etmək istəyir.

Bu cür prinsipsiz siyasət çoxlarını qıcıqlandırır. Avropa Parlamenti hətta Serbiya rusiyayönlü mövqeyini dəyişməyə və Kosovo ilə danışıqları bərpa etməyə, onunla danışıqları "dondurmaq" təklifi ilə çıxış edib. Avropa Komissiyasının rəhbərləri qeyd ediblər ki, Vuçiç Putin modelini həyata keçirməyə davam edə bilər, lakin o, ölkənin inkişaf istiqaməti barədə qərar verməli və Aİ-yə üzvlük istiqamətində "irəliləyirmiş kimi davranmağı" dayandırmalıdır.

Görünür, bu siyasi stil prezident Vuçiçin rusiyayönlü bəyanatları "ucuz rus qazını əldə saxlamaq" və bir müddət Rusiyaya qarşı sanksiyalara qoşulmamaq istəyindən irəli gəlir ki, bu da ona ölkədə sabitliyin pozulmasının qarşısını almağa, dövlət və regional lider statusu uğrunda mübarizə aparmağa imkan verəcək. Serbiyanın Avrointegrasiya kursunun qorunub saxlanması Vuçiçin "Kiçik Şengen", "Açıq Balkanlar" kimi layihələrə, regional gömrük, iqtisadi, nəqliyyat bazarlarının formalaşmasına marağını təsdiqləyir ki, bu da regional əməkdaşlığı gücləndirməklə yanaşı, həm də bütün bölgənin Avropaya integrasiyanın gələcək inkişafına töhfə verir.

Onun Aİ-nin iyun sammiti ərəfəsində payızda Avropaya integrasiyanın intensivləşdirilməsi ilə bağlı bəzi qərarların açıqlanacağına dair vədinə də əhəmiyyət verməmək mümkün deyil. Üstəlik, Serbiya iqtisadiyyatının inkişafı daha çox Aİ-yə üzv ölkələrin ticarət-iqtisadi əlaqələri və investisiyalarından asılıdır, nəinki Rusiyadan.

2021-ci ildə Serbiya ilə Avropa İttifaqı arasında ticarətin həcmi 59,3 milyard avro təşkil edib ki, bu da 2020-ci ilə müqayisədə 29,8% çoxdur. Rusiya ilə isə ticarət həcmi sif 2,8 milyard avroya bərabərdir - cəmi 13,1% artım.

Rusiya Serbiyanın ticarət tərəfdaşları arasında Almaniya, İtaliya, Bosniya, Rumıniya və Macarıstan-dan sonra beşinci və ya altıncı yer-

ABŞ-ın uzun müddətdir Türkiyəni Rusiya ilə "kəllə-kəlləyə" gətirmək cəhdləri Balkan yarımadasında reallaşa bilər...

üzərində işlər aparılır. Çindən Avropaya Trans-Xəzər dəniz dəhlizi ilə mal daşınmasının 710 milyard dollara çatdırılması hədəfə qoyulub ki, Serbiya da bunda maraqlı ölkələrdəndir və Avropada hər hansı çatışmanın, həm də bu marşrut üzərində yerləşən ölkələrdə olması Çin üçün qətiyyətlə arzuolunan deyil. Çinə çox arzuladığı cavabı vermək istəyən ölkənin ABŞ olduğunu nəzərə alsaq Balkanlardakı durumun Vaşinqton tərəfindən gərginləşdirildiyini ehtimal edə bilərik. Maraqlıdır ki, Serbiya-Kosova gərginliyindən bir neçə gün öncə ABŞ dövlət katibi Blinkenin regiona səfəri baş tutub və o, Kosovoya ABŞ dəstəyini vəd edib. ABŞ-ın isə Çinə vermək istədiyi cavabın nədən qaynaqlandığını Tayvan ətrafında baş verən hadisələrlə izah edə bilərik. Məlum olduğu kimi, ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasının sədri Nensi Pelosinin Tayvana nəzərdə tutulan səfərinin Çinin hərbə-zorba xarakterli cavabı

Vaşinqtonu ehtiyatlı olmağa, Pekinin cavabını birbaşa yox, dolayısı ilə verməyə sövq edir.

Digər tərəfdən, Rusiya ilə Türkiyəni bütün cəhdlərinə baxmayaraq heç cür üz-üzə gətirə, qarşıdıra bilməyən Vaşinqton, indi iki ölkənin di-dişə bilməsi üçün daha bir platsdarm yaradır. Bir tərəfdən özünün sponsorluq etdiyi PKK-YPG dəstələrini Rusiyanın təlimləriylə savaşa hazırlayır, nifaq qılgılcımı ortaya atır, digər tərəfdən Çinə Tayvanda verə bilmədiyi cavabı Kosovoda verməyə cəhd edir. Aydınır ki, həm Tayvan, həm Serbiya ilə Kosovo ABŞ üçün Çinlə sövdələşmə predmetidir. Həm də Aİ ilə nəhəng həcmli ticarət dövryyəsinin qarşısını almaqdan, Avropanı özünə möhtac qoymaqdan ötrü düşünülmüş taktiki gedişdir. Məlumdur ki, Çin üçün ən sərfəli bahalı bazar Avropadır. Çin isə Avropa üçün ən uyğun fabrika mahiyyətindədir. Çin Avropanın mühüm ticari partnyorudur ki, göründüyü kimi "Bir Kəmər Bir Yol"layihəsinin də son ünvanı

Avropanın hər tərəfinin əhatə edilməsidir. Deməli, ABŞ taktikasını burada həm Türkiyə-Rusiyaya (Rusiyaya piştaxta altından pas verərək), həm Çin, həm Avropaya ünvanlayır.

Yuxarıda Rusiya-Serbiya "sevgisi"ndən söz etdik və gərginləşməkdə olan Kosova-Serbiya münqaişəsinin Moskva üçün nə anlama gəldiyinə toxunmalıyıq.

Məlumdur ki, "sevdii"nin - Serbiyanın Çinin cənginə keçməsi Rusiyanı razı sala bilməz. Bu həm də o səbəbdəndir ki, Rusiya öz ərazisindən keçməsinin arzusunda olduğu Yeni İpək Yolu layihəsinin özündən yan ötməsini həzm edə bilmir. Hətta Serbiya marşrutun bir nöqtəsi olsa da. Çin öz layihəsini Rusiyadan yan keçirməklə onu "offsayt" vəziyyətində qoydu. Moskva da Çinin Vaşinqtonun "əliylə silkələnməsinin əleyhinə olmaz".

Bundan başqa, məlumdur ki, avqustun 5-i Soçi şəhərində Türkiyə prezidenti Ərdoğanla Rusiya prezidenti Putinin görüşü baş tutacaq.

Görüşün səbəbi Tehran sammitində əldə oluna bilməyən razılaşmalardır ki, Soçidə təkrar müzakirə oluna-caq. Söhbət Suriyanın nüfuz dairələrinə bölünməsi olsa da arxa plandakı əsas bölünməsi razılaşdırılacaq bazarlıq predmeti İraqdır. Hansı ki, biz bunun əlamətlərinin irada-kı asayışın pozulmasından görürük. Rusiya ilə Türkiyənin nüfuz dairəsi bölgüsü sferasına Balkanlar da, - daha dəqiqi keçmiş Yuqoslaviya bölgəsi daxildir. Böyük ehtimalla avqustun 5-də Soçidə bazarlıq elementi kimi müzakirə masasına Serbiya-Kosova məsələsinin sürülməsi Rusiyanın ürəyindəndir. Çünki söhbət Türkiyə üçün həssas məsələ olan "misaki-milli" ərazisinə daxil olan Suriya ilə İraqın əvəzində Rusiyanın masada Ankradan tələbinin nə olacağıdır. Yəni Rusiya sövdə predmeti kimi Balkanlarda münəqişə vəziyyətinin yaranmasından məmnundur. Belə olmasaydı, Moskva avqustun 5-nə planlaşdırılan görüş ərəfəsində Əsəd qüvvələri, terrorçu Kürdüstan Fəhlə Partiyası (PKK) və onun silahlıları YPG-nin Suriya qanadı Türkiyənin gözələnən hərbi əməliyyatlarına qarşı Suriyanın şimalında birgə təlimlər keçirməzdi. Moskva Soçi görüşünə əlində Balkan gərginliyi, PKK ilə YPG terrorçuları ilə təlim kartları ilə gəlir.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl, iyulun 19-da Tehranda Rusiya, İran və Türkiyə prezidentləri arasında keçirilən danışıqlarda Vladimir Putin və İranın ali dini lideri Əli Xamneyi Ərdoğanın Suriyanın şimalında yeni hərbi əməliyyatına qarşı çıxıblar. Bu sammitdən sonra Suriyanın şimalında Türkiyə hərbiçiləri ilə PKK/YPG yaraqlıları arasında atışmalar davam etsə də, vəziyyət nisbətən sakitləşdi və görünür, Ankara hərbi əməliyyatlara başlamaq planlarını bir qədər təxirə saldı. Məlumatlara görə, PKK/YPG silahlılarından ibarət "Suriya Demokratik Qüvvələri" Türkiyəyə qarşı birgə fəaliyyət göstərmək barədə Əsəd rejimi ilə anlaşıblar. Belə ki, Rusiyanın vasitəçiliyi ilə əldə olunan razılaşmaya əsasən, Suriya ordusu kürd alyansının nəzarətində olan ərazilərə daxil olub. Rusiya mənbələri Soçidəki danışıqlar ərəfəsində Suriya ordusunun bölmələrinin bölgədə ilk dəfə olaraq kürd yaraqlıları ilə birgə təlimlər keçirdiyini bildirir.

Sonda isə deyək ki, 1914-cü il avqustun 1-də Rusiya Serbiyaya müharibə elan edilməsi qarşılığında Avstriya-Macarıstana müharibə elan edib. Birinci Dünya Müharibəsi məhz belə başlamışdı...

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

Tarixi abidənin aqibəti

Lap əzəldən Qafqazda gözü olan Rusiya Azərbaycan və Gürcüstanı nəzarətdə saxlamaqla bərabər, qonşuluqda olan türk-müsəlman dövlətlərinə də təsir etmək gücünə malik olmaq istəyirdi. Buna nail olmaq üçün hərbi-siyasi güclə bərabər, iqtisadi təsirlərə də əl atırdılar.

Belə ki, zaman-zaman iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrini gündəmə gətirməklə, ayrı-ayrı üsullardan istifadə edirdilər. Bu üsullardan biri də tikintisi 1878-ci ildə başlayıb, 1883-cü ildə başa çatmış dəmir yol xətti idi.

Ruslar öz başçılıqları ilə çəkirdikləri dəmir yolu vasitəsi ilə Bakı-Tiflis şəhərlərinin əlaqələrini gücləndirməklə bərabər, Xəzər dənizi ilə Qara dəniz limanlarını da nəzarətdə saxlamaq idi. Dəmir yolunun çəkilişində ucuz işçi qüvvəsi kimi yerli əhəlidən də istifadə edirdilər. Dəniz yolunun tam gücü ilə işləməsi üçün lazımı yerlərdə dayanaqlar tikir, yaxınlıqda kəndlər salır, insanların işləməsi üçün müxtəlif sahələrə cəlb edirdilər.

Hal-hazırda Dəlilməmmədli şəhərində fəaliyyət göstərən dəmir yol dayanacağına tikilməsi də həmin illərə təsadüf edir. İllər ötdükcə dəmir yol işçiləri üçün yaşayış evləri, iş otaqları, hamam, parla işləyən qatarlar üçün su anbarları tikilmişdir. İnsanları su ilə təmin etmək üçün su quyusu qazılmış və həmin quyunun yanında qüllə tikilmişdir.

Tikintisi 1908-ci ildə başa çatdıqdan qüllə gündə onlarla parla işləyən qatarları su ilə təmin edirdi. Texnika inkişaf etdikcə parla işləyən qatarları elektriklə işləyən qatarlar əvəz edirdi. Su qülləsinə ehtiyac azaldı.

Aylar keçdikcə su qülləsindən dəmir yol işçiləri şəxsi evlərinə və iş otaqlarına su xətti çəkirdilər. Qüllədən yüzdən artıq fəhlə və qulluqçu içməli su ilə təmin olunurdu.

Azərbaycanda sosializm iflasa uğradıqdan sonra keçid dövrü ərzində bütün sahələrdə olduğu kimi dəmir yolunun su ilə təchizatı sahəsində də zəifləmələr oldu. Su çəni və su xətləri illərlə təmir olunmadı. Nəticədə çəndə və su xətlərində çürümələr başladı və müxtəlif yerlərdən su sızmaları oldu. Vaxtılı-vaxtında su sızmalarının qarşısını ala bilməyən dəmir yolunda işləyən məmurlar əhalinin istifadəsi üçün artezianları və su xəttini Goranboy rayon Su təchizatı idarəsinə təhvil verdilər.

Ölkə başçısının sərəncamı ilə tarixi abidələr təmir olunur və ya yenidən bərpa olunurdu. Bundan istifadə edən əlaqədar təşkilatlar su qülləsini tarixi abidə kimi qeydiyyatda aldılar. Hal-hazırda bir əsrdən artıq yaşı olan tarixi abidə sayılan su qülləsinin aqibəti çox acınacaqlı vəziyyətdədir. Çəni dəşik-dəşik olan su qülləsinin divarları bir neçə yerdən çat verib. Qüllənin giriş qapısı müəmmal şəkildə yoxa çıxıb. Biz öz tariximizə sahib çıxmalıyıq. Əgər çən təmir olunmasa və ya yenisi ilə əvəz olunmasa tarixi abidə sayılan qüllənin dağılmaq təhlükəsi var. Qüllə əhalinin gedişli-gəlişli yerində yerləşdiyi üçün bir çox insanların həyatı üçün təhlükə yarada bilər.

Əlaqədar təşkilatlar Prezidentin tarixi abidələrin təmiri və ya bərpası üçün verdiyi sərəncamı əldə rəhbər tutaraq bir əsrdən artıq yaşı olan tarixi abidəni təmir etməlidirlər. Əks təqdirdə qüllə (tarixi abidə) qəzaya uğrayarsa Prezidentə və ya Dəlilməmmədli əhalisinə cavab verməli olacaqlar.

İlqar MÜZƏFFƏROĞLU,
AJB-nin üzvü

**“Şah qanun deyil, qanun Şahdır”
Qədim yunan filosofu.**

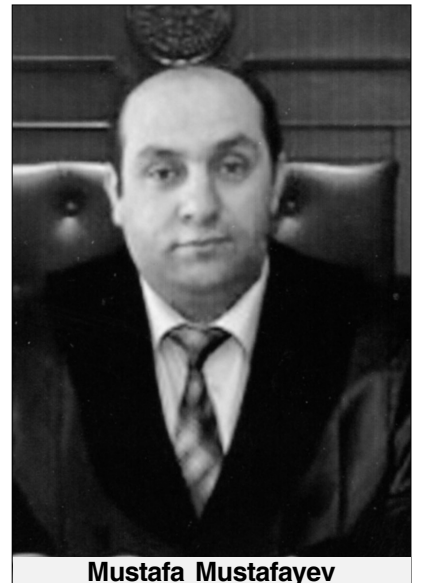
Ölkədə korrupsiyaya qurşanan məmurların vəzifədən gedəcəkləri müddət yaxınlaşdıqca, onlar daha da harınlaşıb, qanunları öz məqsədlərinə uyğun “fırladırlar”. Bu cür qanunsuzluqlar inzibati orqanlar və məhkəmələrdə daha qabarıq hiss olunur.

Şəmkirdə 2002-ci ildən 3 nəfər azyaşlı uşağı ilə (indi həmin uşaqlar ailəlidir) məhkəmələrdə sürünən köməksiz, himayəsiz sakin Ələkbərova Aidə Ziyəddin qızı prezident İlham Əliyevə, aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə göndərdiyi şikayət ərizəsində bildirir:

Möhtərəm Prezident!
Sizə məlum edirəm ki, 1990-cı ildən Şəmkir rayon, S.Vurğun küçəsi, 261

İradə Ruhullayeva

Mustafa Mustafayev

Şəmkirdə analoqu olmayan məhkəmə qərarı

Rayon sakini 10 nəfərlik ailəsi ilə birgə 32 ildir yaşadığı evindən çıxarılır

Aidə Ələkbərova iddia edir ki, həyat yoldaşı vəfat edəndən sonra baldızı İradə Ruhullayeva onun evini zəbt etmək istəyir

Şikayətçi hakim Mustafa Mustafayevin məhkəmə araşdırmasını ədalətsiz apardığını iddia edir

Cənab Prezident!

Mən bilmək istəyirəm, hakim Mustafayev Mustafanın nə maddi marağı var idi ki, bizə qarşı qeyri-insani münasibət bəsləyərək, qəddarcasına qənamə tərtib edib. Onu da Sizin nəzərinizə çatdırıram ki, bu evdə mənim ailəmdən başqa heç kim yaşamayıb. Qayınanamin ailəsi Şəmkir rayon Nizami küçəsi, 35 nömrəli evdə yaşayıb. Həmin evi də baldızım Ruhullayeva İradə öz adına keçirib. Mənim yoldaşım Ruhullayev İlqar Oruc oğlu anasının payından imtina etməyib. Mənim yoldaşıma anasının adına olan paydan pay verilməyib. Onun anasından məcburi pay almaq hüququ yoxdurmu?

Möhtərəm Prezident!

DƏDX-nin 11 sayılı Şəmkir rayon şöbəsinə şifahi olaraq müraciət etdim ki, payçı olaraq mən də öz payımı sənədləşdirmək istəyirəm. Məni aldatdılar ki, birinci Ruhullayeva İradə sənədləşdirsən, onun payına düşən rüsum vergisi çoxdur, sonra sən sənədləşdirərsən. Yəni müraciət edəndə dedilər ki, yox, sənənin payın sənədləşdirilmir. Biri deyir olar, biri deyir olmaz, kimə deyim və nə edim, bilmirəm.

Cənab Prezident!

Onu da nəzərinizə çatdırım ki, torpaq sahəsinin planı və ölçüsü sənədində S.Vurğun küçəsi 261 nömrəli ev 700.37 kv.m-dən ibarətdir. Amma faktiki olaraq 1038.37 kv.m-dir, 338 kv.m zəbt olunmuş kimi göstərilir.

2020-ci ildən 338 kv.m yerin sənədi ni hazırlayıb vermişəm. Lakin onu mənim adıma sənədləşdirmirlər. İndi isə 700.37 kv.m olan sənədli yeri Ruhullayeva İradə Oruc qızının adına (0.0878 kv.m) sənədləşdiriblər.

2002-ci ildən 3 azyaşlı uşağımla məhkəmələrdə sürünürəm. Artıq o uşaqlar özləri ailə sahibləridir. Lakin heç bir məhkəmə dəridən araşdırmır ki, bu

vərəsə necə verilib, Mirzəyeva Duma Abbas qızı necə 5 uşağı ola-ola mülklərini birçə qızı Ruhullayeva İradəyə vərəsə verib? Digər uşaqların bu vərəsədən xəbəri olub, ya olmayıb?!

Möhtərəm Prezident!

Sizdən xahiş edirəm ki, şikayətimə obyektiv baxılması üçün aidiyyəti orqanlara göstəriş verəsiniz. Sizin Azərbaycan xalqının hər bir vətəndaşının sosial-müdəfiəsinin qeydinə qaldığınız güvənirəm. Ümid edirəm ki, 4 körpə uşağın çöldə qalmasına göz yummayacaqsınız.

Sizə 10 nəfərlik ailəm adından öz dərin minnətdarlığımı bildirirəm.

Müəllifdən: Dəyərli oxucular, 20 ildir (2002-ci ildən) Ələkbərova Aidə Ziyəddin qızı haqq-ədalət uğrunda mübarizə aparır. Fiziki cəhətdən zəif, mənavi cəhətdən möhkəm, dözümlü olan bu qadın haqq-ədalət uğrunda ədalətsiz qərarlar verən Mustafa Mustafayev kimi hakimlərə qarşı “savaşır”. Məhkəmə yollarında böyüyən üç övladı öz ailələri ilə birlikdə həmin evdə (ata evində) yaşayırlar. Onların başqa yere getməyə imkanları, sığınmağa evləri yoxdur. Bəs, haqqı-ədaləti öz məkirli məqsədləri üçün tapdalayan hakimlərin vicdanları yoxdurmu?

Şikayətçi Aidə Ələkbərovanın Ədliyyə Nazirliyinə etiraz (şikayət) ərizəsinə belə cavab gəlmişdir: “Məhkəmələr azaddır, onlar istedikləri qərarı qəbul edə bilərlər”.

Əziz həmvətənlərim, 22 ildir Ədliyyə naziri kreslosunda oturmaş cənab Fikrət Məmmədovun nazirliyindən şikayətçiye, əlbəttə, belə cavab gəlməlidir. Atalar deyib: “Su bir yerdə qalanda pis qoxu verər”.

Hal-hazırda hakim Mustafa Mustafayev Şəmkirdən Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinə göndəriblər. Mustafa müəllim yəqin ki, Şəmkirdə apardığı məhkəmə araşdırmalarını Gəncədə də eynilə davam etdirir...

(Əvvəli səh.6-da)

deyib-yazanda, o işçilərin çalışdığı MMC-ni qurub-yaradan, 79 ədəd avtobus alınması üçün "ömrünü-gününü" banka girov qoymaqla, həmin işçilərə şərait yaratmış təsisçi, sahibkar, ən nəhayət vətəndaş olan Ağasəf İsmayılovun Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası ilə qorunan mülkiyyət hüquqlarının pozulmasını və korrupsiyalasmış müştəkil dəstə üzvləri tərəfindən milyonlarla manat məbləğdə pul vəsaitinin banka mədaxil etmədən mənimlənilib talanmasını niyə, nədən, nə üçün nəzərə almamışdır? Yoxsa, məqsəd talançılara şərait yaratmaq olmuşdur? Hər halda cavablandırılmalı suallar çoxdur. Bunlar barədə də az sonra bildiriləcək. Ən qısa və dürüst cavab isə, "örkən nə qədər uzun olsa da..." məsələsidir.

Əslində isə, Apellyasiya Məhkəməsinin göstərilən qərarı "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunun (16.12.2016-cı il, № 461-VQ) tələblərinin pozulması ilə nəticələnmişdir. Sadəcə dillə desək, hakimin məsələyə bu cür yanaşması MMC-nin yeganə fəaliyyəti olan sənəddən gündəlik nəqd yolla yığılan külli miqdarda pul vəsaitinin koronavirus epidemiyası (COVID-19) pərdəsi altında hesabdan gizlədilərək talan edilməsinə rəvac vermişdir. Ona görə ki, koronavirus epidemiyası sovuşsa da, qərarın kölgəsi altında həmin mənimlənmə və talançılıq əməlləri elə bu gün üçün də davam etdirilir.

Bütün bunlar azmış kimi, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin qərarından ruhlanan "heç nədən xəbəri olmayan", "işlədiyi 10 il müddətdə bir manat əməkhaqqı ödənilməyən" və "günahsız" direktor Mirzəhid Ağayev "ən yaxşı müdafiə hücumdur" prinsipi ilə hərəkətə başlayır.

Özü də hardan? Birbaşa Ədliyyə Nazirliyindən.

Abşeron rayon Məhkəməsinin qərarından narazı qalan, "heç nədən xəbəri olmayan" direktorun 13.07.2020-ci il tarixdə Ədliyyə nazirinə ünvanladığı "şikayət" ərizəsində istifadə etmiş olduğu söz və terminləri oxuduqca, mat-məətl qalırırsa ki, necə olub, bu biliyin-savadın sahibi 2-cə ay keçməmiş, məsuliyyətdən qurtulmaq məqsədi ilə, 10 il işlədiyi direktor vəzifəsindən azad olunmaq üçün MMC-nin təsisçisi Ağasəf İsmayılova müraciət etdiyi ərizəsində öz əli ilə yazır: "İşlədiyim müddətdə mənə heç bir əməkhaqqı ödənilməmişdir".

Bir az əvvələ gedərək diqqətinizə çatdırmaq ki, həmin ərizənin yazılmasından 2 ilə yaxın müddət keçsə də, Mirzəhid Ağayev direktor vəzifəsində qalmaqdadır. Səbəb isə odur ki, təsisçi Ağasəf İsmayılovun imzası olmasa, 1 yox, 100 direktor da olsa, işdən azad oluna bilməz. Ona görə ki, qanun yol vermir!

Qaralovun himaya etdiyi şəbəkənin şok əməlləri

Mirzəhid Ağayev direktor vəzifəsindən azad olunması üçün Nərimanov rayon Məhkəməsi 2(025)-2278/2021 sayılı, 03.06.2021-ci il tarixli qətnamə qətimişdir. Lakin o, yenə də direktor vəzifəsində qalmaqdadır. Səbəb isə yenə odur ki, təsisçi Ağasəf İsmayılovun imzası olmasa direktor işdən azad oluna bilməz. Yenə ona görə ki, qanun yol vermir! Az əvvəl "örkən nə qədər uzun olsa da..." məsələni buna görə çəkmişdik.

Beləliklə, "özlərinin qazdıqları quyuya düşən" Mirzəhid Ağayev "asan imza"nı bağlayıb, möhürü də atıb Bühran Əhmədovun üstünə ki, "mənim heç nədən xəbərim yoxdur".

Bax, elə buna görə də Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi Şəmsəddin Abbasovun 2(105)-1609/2020-ci il sayılı 09.04.2020-ci il tarixli qərarından sonra "Magna Trans" MMC-nin fəaliyyətindən əldə olunan milyonlarla manat gəlirdən 1 qəpik də olsun banka mədaxil edilməyib, necə gəldi talanıb-mənimlənilib. Necə deyirlər ki, "sökən-sökənindir".

Abşeron rayon prokurorluğu cinayət hadisələri ilə bağlı şikayəti niyə vergi orqanına ötürüb?

"Magna Trans" MMC-nin əmlakı və külli miqdarda pul vəsaitinin müştəkil dəstə üzvləri tərəfindən ələ keçirilməsi, sənədləri saxtalaşdırma yolu ilə hüquqi şəxsin hüquqlarına və qanuni mənafələrinə mühüm zərər vurulması və bir sıra digər qanunazidd əməllərin törədilməsi barədə şikayət ərizəsi ilə iş adamı Ağasəf İsmayılov ilk dəfə 25.01.2021-ci il tarixdə

"Magna Trans" MMC-nin əmlakı və külli miqdarda pul vəsaitinin müştəkil dəstə üzvləri tərəfindən ələ keçirilməsi, sənədləri saxtalaşdırma yolu ilə hüquqi şəxsin hüquqlarına və qanuni mənafələrinə mühüm zərər vurulması və bir sıra digər qanunazidd əməllərin törədilməsi barədə şikayət ərizəsi ilə iş adamı Ağasəf İsmayılov ilk dəfə 25.01.2021-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna müraciət edir...

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna müraciət edir. Baş Prokurorluğun sənədlərlə və müraciətlərlə işin təşkili idarəsinin rəis müavini Yədigər Aslanov göstərilən şikayəti 02.02.2021-ci il tarixli, 21-090-01-01-006812 №-li məktubla "baxılması və nəticəsi barədə şikayətçiye bildirilməsi" göstərişi ilə Abşeron rayon Prokurorluğuna göndərir.

Abşeron rayonunun prokuroru Qabil Qasımovun imzaladığı 18.02.2021-ci il tarixli, 201-Ş-21 №-li məktubla şikayətçi Ağasəf İsmayılova bildirmişdir ki, "müraciət araşdırılması üçün Dövlət Vergi Xidmətinin 2 Saylı Ərazi Vergilər Baş İdarəsinə göndərilmişdir".

Əvvəlcədən bildirək ki, 4 ay sonra edilmiş müraciətə 2 Saylı Ərazi Vergilər Baş İdarəsi 30.06.2021-ci il tarixli 210202041783700 sayılı məktubla bildirmişdir ki, "Abşeron rayon Prokurorluğundan 18.02.2021-ci il tarixli, 201-9-21 sayılı məktub bas idarəyə daxil olmamışdır". Eyni məzmunlu müraciətə isə Abşeron rayon Prokurorluğu ümumiyyətlə susqunluq mövqesini seçərək, cavab verməyi belə rəva bilməmişdir.

Baş Prokurorluqdan göstərişlə gəlmiş sənədi Abşeron ra-

ydov icraatında olan şikayətlə bağlı Ağasəf İsmayılovun yazılı izahatını almır və heç bir prosesual sənəd tərtib etmir, sadəcə onu dinlədikdən sonra, "məsləhətləşib mütləq sizə zəng edəcəm" vədi ilə yola salaraq öz vəzifə borcunu "yerinə yetirir". Lakin prokuror ciddiyətlə söz vermiş olsa da, şikayətçiye zəng etməyi birdəfəlik "unudur".

Prokuror köməkçisi Tural Maqsudov vətəndaşı aldatdığı üçün, poçt vasitəsi ilə göndərilən "xatırlatma məktubu" 26.04.2021-ci ildə Abşeron rayon Prokurorluğunda qəbul edilsə də, yenə də heç bir tədbir görülmür və cavab verilmir.

Odur ki, 3-cü dəfə 04.05.2021-ci il tarixdə Abşeron rayon Prokurorluğuna müraciət olunmuşdur. Prokurorluqda məktublar alınmış olsa da, yenə də bu günə kimi heç bir cavab verilməmişdir.

Bütün bu qanunazidd əməllər isə barəsində şikayət edilən müştəkil dəstəyə himayədarlıq edildiyini düşünməyə əsas verir ki, bunun vaxtında qarşısı alınmazsa, paytaxtda "lövbər salmış" korrupsiyalasmış şəbəkə qanunazidd əməllərini davam etdirəcək.

Ümumiyyətlə, son illər ərzində korrupsiya, rüşvətxorluq və digər vəzifə cinayətlərinə qarşı mübarizənin daha da kəskin aparılacağı barədə cəmiyyətdə inam artır. Ölkə rəhbərliyinin daim nəzarətində olan bu sahədə tədbirlər keçirilərək bir sıra vəzifəli şəxslər ifşa edilib məsuliyyətə cəlb olunsalar da, təəssüf ki, rəhbərliyin etimad göstərdiyi bəzi məmurların məsuliyyətsizliyi, yaxud da digər neqativ hərəkətləri dövlətin nüfuzuna xələl gətirməklə bərabər, vətəndaşın haqlı narazılığına səbəb olur.

Sonda isə inanmaq istərdik ki, "Magna Trans" MMC-nin uzun illər ərzində özbaşınalıqla məşğul olan, öz gəlirinin əmlakını talayıb oğurlayan, sənədləri saxtalaşdırmaqla külli miqdar məbləğdə pul vəsaitini hesabatdan gizləyib mənimlənməklə vətəndaşa və dövlət büdcəsinə böyük məbləğdə maddi ziyan vuran və bu gün də öz qanunsuz əməllərini davam etdirən müştəkil dəstə barədə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş qaydada tədbir görülməkdir.

A.AYDIN

Redaksiyadan: Mövzunu davam etdirəcəyik. Qarşı tərəfin mövqeyini də dərc etməyə hazırıq.

1923-cü ildən başla-yaraq Bakı də-niz limanında, toxuculuq fabrikində, indiki Səttərxan adına zavodda, iki sayılı uşaq evində, neft-qaz zavodunda ilk dəfə on iki nəfərdən ibarət pioner dəstəsi yaradıldı. Bu on iki uşaqdan biri də üçüncü sinif şagirdi Ağadadaş Qurbanov idi.

Dram dərnəyində klassik və müasir Azərbaycan yazıçılarının əsərləri səhnəyə qoyulurdu. On iki nəfərdən ibarət olan bu dəstə də Hacıağa Abbasovun "Sabirin məhkəməsi" adlı kiçik pyesini tamaşaya hazırlamışdı. Ağadadaş Qurbanov bu tamaşada Sabirin oğlunu oynamaqla yanaşı, rejissor işinə də köməklik edirdi. Onun səhnədəki sərbəstliyi, diksiyasının aydınlığı tamaşaçıların diqqətini cəlb etdi. Bir müddət keçdikdən sonra dram dərnəyinin fəaliyyətini genişləndirmək zərurəti meydana çıxır. Az müddət sonra isə uşaqlardan ibarət dram kollektivi təşkil olundu, Ağadadaş Qurbanov kollektive həm rəhbər, həm də rejissor təyin edildi.

O, öz işinə tələbkər olmaqla yanaşı, dostlarından da bunu tələb edirdi. Abbas-mirzə Şərifzadəni "İblis" rolunda görəndən sonra onda teatra qarşı yaranan həvəs daha da artmışdır. Ancaq maddi durumunun aşağı olması ona tamaşalara baxmaq imkanı vermir. Mərhüm akademik Məmməd Arif Dadaşzadənin atası bağban Məhərrəm kişi ilə qonşu idilər. Məhərrəm kişi gənc Ağadadaşdakı həvəsi görüb, ona teatra getmək üçün pul verirdi. O, böyük həvəslə Abbas-mirzənin ifa etdiyi rollara tamaşa edər, onun bütün hərəkət və jestlərini yad-daşına həkk etməyə çalışırdı. Tamaşa bitdikdən sonra xəlvətcə arxa qapıda Şərifzadəni gözləyər, onun dalınca gedərək yerişini izlər, danışığına qulaq asardı.

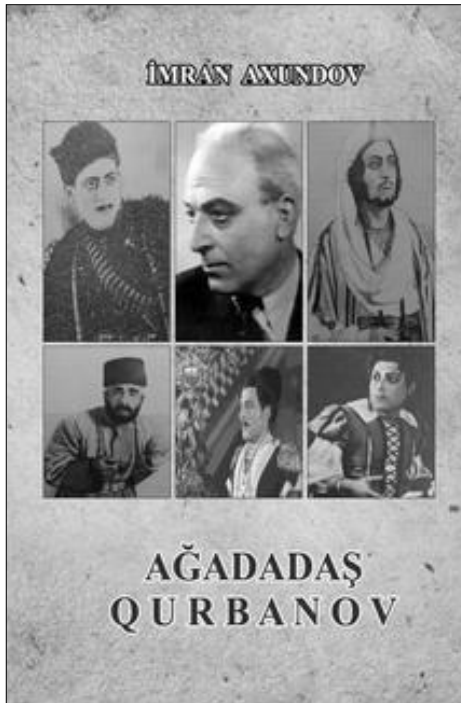
A.D.Qurbanov xatirələrində yazır: "Bir gün indiki filarmoniyanın binasında iclasımız var idi, foyedə toplaşmışdıq. Birdən qulağıma tanış, məlahətli səs gəldi. Diqqətlə ətrafıma baxdım. Bizdən aralıda əynində xəz paltosu olan bir nəfər öz yoldaşlarına nə haqda isə danışırı. Mən onu tanıdım... Onun üzündən mehribanlıq, gözlərindən şəfqət yağırı. Mən hər şeyi unutdum. İclas yadımdan çıxdı. Onun arxasınca düşüb Qoşaqla qapısına qədər ötürdüm. Həmin gündən onu görmək arzusu ilə yaşayırdım. Məndə teatra getmək meylli oyanmışdı".

O vaxtlar Ağadadaş Qurbanov mütəma-di olaraq teatr tamaşalarına gedər Mirzağa Əliyevin, Sıdqi Ruhullanın, Abbas-mirzə Şərifzadənin, Rza Təhmasibin, Məziyə Davudovanın, İsmayıl Hidayətzadənin, Ülvi Rəcəbin ifalarına tamaşa edər, imkan tapıb səhnə arxasına keçərək, dekora, əlbisələrə diqqətlə baxar, tamaşadan sonra aktyorların arxasınca düşərək, onların hərəkətlərinə, danışıklarına göz qoyardı. Getdikcə onun körpə qəlbində aktyor olmaq həvəsi alışıb yanırdı. Balaca Ağadadaşın səhnəyə olan sonsuz həvəsi və aktyorluq istedadı Sıdqi Ruhullanın və İsmayıl Hidayətzadənin diqqətini cəlb etmişdi. Onlar daim Ağadadaşın fəaliyyət göstərdiyi dərnəyə gələr, balaca "artistlərə" yardım edirdilər.

Beləliklə, Ağadadaş Qurbanov böyük Azərbaycan dramaturqları Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və Nəcəf bəy Vəzirovun məsləhəti ilə teatr texnikumuna daxil olur və həm də binası olmayan dram dərnəyinə pəhbərlik edir.

Bina olmadığı üçün tamaşaları şəhərin klub və mədəniyyət saraylarında göstərilir. Tamaşanın ərşəyə gəlməsi üçün lazım olan əşyaların çatışmazlığından (dekor, rəkvizit və s.) əziyyət çəkən kollektiv S.Ruhulla və İ.Hidayətzadənin köməyi ilə öz işini getdikcə artırır. Ağadadaş Qurbanov və onun başçılıq etdiyi kollektiv öz vəzifələrini düzgün dərk edərək, zamanla ayaqlaşan əsərlər səhnəyə qoyurlar.

A.D.Qurbanov 1927-ci ildə mart ayının 15-də, ön altı yaşında özünün səhnədə ilk

Ağadadaş Qurbanovun Bakı Uşaq Teatrının yaranmasında rolu

İmran AXUNDOV, fəlsəfə doktoru

rejissor işi və səhnə tərtibatı (rəssam) ilə pioner dəstə rəhbəri olan Lətif Kərimlinin inqilabi mövzuya həsr olunmuş və Azərbaycan dilində uşaqlara aid olan səhnə əsərini, "Fırtına" adlı pyesi tamaşaya qoydu. Dram dərnəyinin üzvləri "Fırtına" tamaşası münasibəti ilə belə bir afişa hazırlamışlar: "Bu gün 15 mart 1927-ci ildə Bakı Dənizçilərinin Mədəniyyət Evinə (indiki Sahil bağının yanında) pionerlərin şəhər dairə bürosu yanında uşaq truppası tərəfindən truppının açılışı münasibəti ilə türk səhnəsində ilk dəfə olaraq Lətif Kərimlinin "Fırtına" əsəri tamaşaya qoyulacaqdır. Tamaşanın rejissoru Ağadadaş Qurbanovdur. Musiqisi M. Sol-tanzadəndir".

Putilov zavodu fəhlələrinin ağır iş şəraitindən bəhs edən bu tamaşa onların çar üsul-idarəsinə qarşı silahlı üsyana hazırlanmalarından və uşaqların inqilabçılara etdiyi köməklikdən bəhs edirdi.

Tarixdən bilirik ki, 1917-ci ildə inqilab ab-havası Rusiyanın hər tərəfinə yayılmışdır. Hamı kimi Putilov zavodunun fəhlələri olan Kolya, Fedya, Anna, Sergey və başqaları bu mübarizədə öz böyüklərindən geri qalmırlar. Onlar divarlara inqilabi şüarlar yapışdırır, siyasi vərəqlər yayır, fəhlələr arasında təbliğat aparırlar...

Tamaşada dördüncü dəstənin pionerləri Yusif Əməli (Polkovnik), Mənə Abdullayeva (Lipa), Məmmədəğa Dadaşov (Kolya), Cəvahir İsgəndərova (Anna), Muxtar Dadaşov (Sergey), Mirebdül Babayev (Adyutant), Yusif Dadaşov (Jak), Kərim Həsənov və İs-

mayıl Quluzadə (Malişkin), Əhəd Bağırzadə (Pyotr), Əlibala İsmixanov (Fedya dayı), Mikayıl Ağayev (Birinci fəhlə), Teymur Rza-yev (İkinci fəhlə) və başqaları iştirak edirdilər. Beləliklə, Bakıda Fəhlə Uşaqlar Teatrının təməli qoyuldu.

Tamaşada lazım olan bütün əşyaları, dekor, müxtəlif şkaflar, yemək stolunun hazırlanması, əlbisələr, küləyin və qarın yağ-masını, silahları, at ayaqlarının və güllə səslərini rejissor Ağadadaş Qurbanov səli-qə ilə hazırlamışdır. O, səhnə qədər oyaq qalmış, xeyli kağızı xırda-xırda doğrayaraq yapışdırılmış, qar yağması üçün istifadə etmişdir.

"Gənc Ağadadaşın "rejissor" işində ən qiymətli cəhət onda idi ki, tamaşada təbii mizanlar, ağıllı və düşünülmüş vəziyyətlər, təsirli səhnələr yaratmağa çalışmışdır. Bütün rollarda uşaqlar özləri çıxış edirdilər. Bəzi rolların ifasında yaşca uyğunsuzluq var idi. Odur ki, A.D.Qurbanov bir "rejissor" kimi həmyaşıdları olan balaca "artistlərə" çoxlu işləyib, onları sünilikdən çəkəndirməyə çalışmışdı" (İ. Kərimov).

"Fırtına" tamaşasındakı hadisələr Putilov zavodunun fəhlələrinin inqilabi mübarizəyə başlaması zamanında soyuğun qılıc kimi kəsdiyi qış günündə baş verirdi. Zavodun iki böyük qapısı, möhkəm və hündür divarları, gözetki butkası, işıq verən fənərlər, qışın atributları olan külək, qar, şaxta Ağadadaş Qurbanov tərəfindən incəliklərinə qədər işlənmişdir. Tamaşada hadisələr bir-birini əvəzlədikcə polis idarəsi, Mixailin evi, inqilabçıların saxlandığı həbsxanadakı dek-lorlar səliqə ilə işlənib tamaşanın ideyasının açılmasına yardımçı olurdu. İnqilabi mübarizə ruhu bu tamaşada hakim mövqə tuturdu. Zavodun fəhlələri arasında meydana gəlmiş inqilabi atmosfərə getdikcə artaraq, Putilov zavodunun divarları arasından sıçrayıb, Rusiyaya yayılırdı.

"Fırtına" pyesinin müəllifi L. Kərimli yazır ki, "... səhnəyə ilk qədəm qoyan bu uşaqlar öz bacarıqları ilə tamaşaçıları hey-ran qoydular. Elə bil ki, onlar neçə il idi səhnədə fəaliyyət göstərirdilər. Xüsusən "rejissor" A.D.Qurbanovun işi hamının xoşuna gəlmişdi. Salonda oturanlar onları dəfələrlə alqışladılar".

"...Lətif Kərimli tərəfindən yazılmış pyes

xarici ölkə pionerlərinin inqilabi hərəkətdəki fəaliyyətindən bəhs edirdi. Maraqlı işlənmiş mövzu, əsərdə iştirak edənlərin fikir və düşüncələrini həqiqi, real boyalarla vermək arzusu, qızğın həvəs və səmimiyyət, bu kiçik, həm də təcürbəsiz kollektivə inandırıcı tamaşa yaratmağa imkan vermişdi" (Ə. Əliyeva).

İlk tamaşa mart ayının 15-də (1927), gündüz saat 10-da tamaşaçılara L. Tolstoy küçəsində (195) yerləşən 33 sayılı məktəbdə Məhərrəm Həşimovun idarəçiliyi ilə göstərildi. İkinci tamaşa on gün sonra, yəni mart ayının 25-də İşçi-Kəndli Teatr binasında Bakı fəhlələrinə nümayiş olundu. Üçüncü tamaşa isə yenə 1927-ci ildə Azərbaycan komsomolunun VIII qurultayının iştirakçıları üçün nümayiş olundu. Həmin gecə tamaşaya baxmağa gələn Dadaş Bünyadzadə, Əliyevlər Qarayev, Səməd Ağamalıoğlu dərnəyə maddi kömək göstərdilər. Tamaşadan yüksək zövq alan qurultay iştirakçıları, qurultayda qərara gəldilər ki, uşaq teatri yaradılsın. Bu haqda Azərbaycan SSRİ Maarif Komissarlığı qarşısında məsələ qaldırıldı. 1929-cu ildə Azərbaycan xalq Maa-

rif Komissarlığının qərarına əsasən Ağadadaş Qurbanovun rejissor kimi fəaliyyətə başladığı dram dərnəyinin əsasında Azərbaycan Uşaq Teatri yaradıldı.

A.D.Qurbanov xatirələrində yazır: "Nəhayət, biz pioner dəstəmizlə dram dərnəyi təşkil etdik. 1927-ci ildə Lətif Kərimlinin "Fırtına" adlı əsərini oynadıq. Tamaşa ictimaiyyətin xoşuna gəldi. Bakıda uşaq teatrının təşkilinə başlandı. Bu məqsədlə müsabiqə komissiyası yarandı. Abbas Mirzə də müsabiqə komissiyasının üzvü idi. Sonra o, bizə danışmaq texnikasından dərs deməyə başladı. Onun səsi gur, cingiltili, ahəngdar olduğu kimi diksiyası da aydın idi".

1928-ci il oktyabr ayının 5-də Azərbaycan Xalq Maarif Komissarlığının qərarına əsasən Bakı Uşaq Teatrının rus bölməsi təşkil olundu.

1929-cu ilin ilk aylarında Bakı Uşaq Teatri Azərbaycan bölməsinə aktyor toplamaq üçün müsabiqə elan etdi və həmin ilin noyabr ayının 19-da uşaq teatrına aktyor seçmək üçün 33 sayılı məktəbdə müsabiqə keçirildi. Müsabiqədə Abbas-mirzə Şərifzadə, A. Quliyev, Lətif Kərimli, A. Bağırzadə, Q. Kornelli və başqa komissiya üzvləri var idi.

Q. Kornelli rus dilində qələmə aldığı "Rejissorun xatirələri" (1939, s. 7) adlı əl-yazmasında qeyd edir ki: "İmtahan çox da böyük olmayan səhnədə aparılırdı. Əvvəl uşaqlar dram əsərlərindən parçalar oxuyur, şer deyir, təmsillər danışırıdılar. Sonra isə onların eşitmə, musiqi və ritm hissetmə qabiliyyətləri yoxlanılırdı".

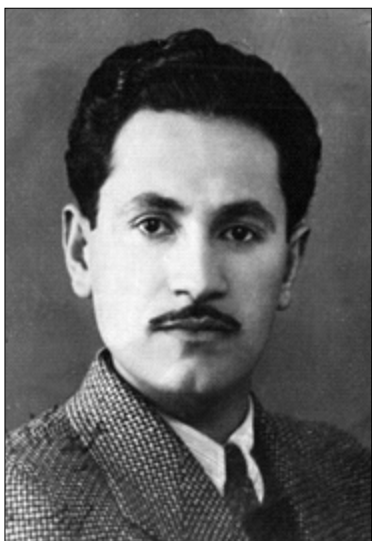
İmtahanın birinci günü truppaya on beş, ikinci günü isə səkkiz aktyor qəbul olundu ki, bunların sırasında Ağadadaş Qurbanov, Məhərrəm Həşimov, Məmmədəğa Dadaşov, Cəvahir İsgəndərova, Zinyət Əliyeva, Yusif Dadaşov, Mənə Abdullayeva, Muxtar Dadaşov, Zinyət Abbaszadə, Abdulla Əzimzadə və başqaları var idi. Bakı dənizçilər klubu nəzdindəki 40 sayılı pioner dəstəsinin dram dərnəyində fəaliyyət göstərən məktəblilər və başqa pionerlər Bakı uşaq teatrının ilk aktyorları seçildilər.

Beləliklə, Bakı Uşaq Teatri ilk Azərbaycan pioner təşkilatlarında çalışan dram kollektivlərinin əsasında yaradıldı.

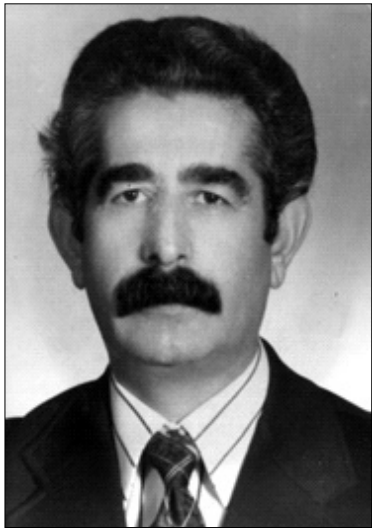
Başar övladının hürriyyət və istiqlal

Ənuşirəvan İbrahimi qanunları və Firidun İbrahimi Anayasası!

Fədakarlığınız
nəticəsiz qalma-
yıb. Məsləkiniz-
lə, mübarizə əzmi-
niz və şəhadətinizlə
yandırdığınız milli
azadlıq məşəli bu
gün sizin yolunuzu
davam etdirən mil-
yonlarla türk ərənlə-
rinin ürəyində alov-
lanaraq azadlıq yo-
luna nur saçmaqla
türkün milli azadlığı-
nı addım-addım ya-
xınlaşdırır.

Firidun Qəni oğlu İbrahimi

Ənuşirəvan Qəni oğlu İbrahimi

**Obyektiv mülkiyyət,
bölgü və əmək haqqının
Ənuşirəvan İbrahimi
qanunları**

(Əvvəli ötən saylarımızda)

**Turan dövlətinin Firidun
İbrahimi Anayasasının
əsas müddələrinin şərh**

Bu gün yer kürəsinin ictimai-iqtisadi həyatının rəngarəngliyində ibtidai icma quruluşu nümunələrindən tutmuş fərdi və dövlət quldarlığı, fərdi və dövlət feodalizmi, eləcə də fərdi kapitalizmin vəhşi formaları olan şəxsi, tayfa kapitalizmi ilə yanaşı inkişaf etmiş kapitalizm quruluşu da mövcuddur. Lakin dünya ölkələrinin çox hissəsində iqtisadi-ictimai quruluşun, həyat tərzinin və səviyyəsinin müxtəlifliyinə baxmayaraq bu cəmiyyətlərin aydınları artıq mövcud inkişaf etmiş cəmiyyətin quruluşlarının belə bəşər cəmiyyətinin inkişafı-

nın bu günkü tələblərinə cavab vermədiklərini anlayırlar. Bu məsələnin bir tərəfidir. Əsas məsələ cəmiyyətin bu günkü tələblərinə cavab verə biləcək quruluşun hansı məzmununda olması, onun hansı üsul və vasitələrlə bərqərar edilə biləcəyidir. Biz K. Marksın elmi sosializm nəzəriyyəsinə və obyektiv iqtisadi "Mülkiyyət, Bölgü və Əmək Haqqının Ənuşirəvan İbrahimi qanunlarına" əsaslanaraq məşhur hüquqşünas Məmməd xan Əzizxanlı ilə tərtib etdiyimiz müasir dövlətin Firidun İbrahimi Anayasası bütün cəmiyyətlərdə, eləcə də bu gün dünyada ən müərəqqi sayılan Avropadakı dövlət hakimiyyəti sistemlərində belə mövcud olan bütün haqsızlıqları və eybəcərlikləri aradan qaldırmağa qadirdir.

Hər bir dövlət onun iqtisadi sisteminin mənsub olduğu istehsal üsulu çərçivəsində cəmiyyətin idarəetmə qaydalarının çərçivəsi və əsas müddələrinin özündə əks etdirən Anayasa, bu çərçivə və əsas müddələrin təfərrüatını əks etdirən konkret qanunlar və onların təcridində də reallaşdırılması üçün zəruri olan iqtisadi, hüquqi və inzibati mexanizmlər toplusu, sistemidir. Cəmiyyətin iqtisadi, hüquqi və ya inzibati sisteminin daxilində, eləcə də bu sistemlər arasında ən kiçik uyğunsuzluq belə cəmiyyətdə ziddiyyətlərin, o cümlədən barışmaz ziddiyyətlərin yaranmasına gətirib çıxarmaqla cəmiyyətdə iqtisadi-ictimai fəlakətlərin baş verməsinə səbəb olur. Dövlət sistemi 4 (dörd) əsas müstəqil hissəyə: qanunvericilik, icra, məhkəmə, nəzarət sistemlərinə ayrılır. Bu dörd müstəqil dövlət orqanının heç biri digərinə tabe ola bilməz. Onların hər biri tam müstəqil olmaqla bərabər ayrı-ayrılıqda və bütövlükdə Anayasaya və onun məzmununa, mahiyyətinə uyğun qəbul edilmiş qanunlara tabe olmalıdır.

Dövlət hakimiyyəti bir şəxsin və ya bir qrupun əlində hansı siyasi texnologiyalar, Anayasa və qanunlar vasitəsilə cəmləşdirilməsindən asılı olmayaraq təkə sərəvi vətəndaşları deyil, hakimiyyətin mərkəzləşməsi səviyyəsindən asılı olaraq dövlət məmurlarını belə hakim şəxsin və ya qrupun quluna, təhkimləsinə və ya nökrinə çevirərək özünün şəxsi mənafeyinə, maraqlarına, məqsədinə xidmət etməyə məcbur edə bilməsini labüd edir. Belə halda heç bir istisna olmadan bütün dövlət qurumları gecə-gündüz, durmadan müntəzəkli şəkildə iqtisadi, siyasi, kriminal və s. cinayətlər törədən, istehsal edən mexanizmlər kompleksinə çevrilir. Onlar bunu vətəndaşların təhlükəsizliyini, hüquq və azadlıqlarını qorumaqla olan hüquq mühafizə orqanlarının, müxtəlif silahlı qüvvələrin fəaliyyətini vətəndaşların iqtisadi-sosial, hüquqlarının tapdalınmasına yönəltməklə həyata keçirirlər.

Belə ki, cəmiyyətdə mövcud olan hüquq mühafizə orqanları, po-

lis, prokurorluq, məhkəmə və digər dövlət qurumları, o cümlədən bu qurumların müxtəlif pillərində qərarlaşan məmurların törətdikləri geniş miqyaslı və ağır müntəzəkli cinayətlərinin müdafiəçisinə çevrilərək sərəvi vətəndaşların Anayasa və qanunlarda təsbit edilmiş ən adi insan və vətəndaş hüquqlarını və azadlıqlarını bu dövlət qurumlarının məmurları üçün yaradılmış xüsusi cəzasızlıq şəraitində aşkar və vəhşicəsinə tapdalamaqla böyük cinayətkarlar ordusuna çevrilirlər. Bu hal dövlətdə hakimiyyətin bir şəxsin və ya bir qrup şəxsin əlində cəmləşməsinin qaçılmaz, labüd nəticəsidir.

Buna görə də cəmiyyətdə vətəndaşların öz hüquq və azadlıqlarını qorumaq üçün bütün mümkün vasitələrdən, o cümlədən silahlı üsyan-dan istifadə etməyə obyektiv təbiət qanunlarından irəli gələn təbii özünü müdafiə hüququ var və bu hüquq Anayasada öz əksinə tapmalıdır.

Bu Anayasasının bu gün dünyada mövcud olan dövlət quldarlığı, dövlət feodalizmi, kapitalizm və bezi hallarda bunların qarışıq sintezindən ibarət olan dövlətlərin Anayasasından bir çox əsaslı fərqləri var. Bunların ən önəmli olanlarından biri hakimiyyəti zorla, qanunsuz yolla müxtəlif siyasi texnologiyalar vasitəsilə ələ alanlara qarşı dinc mübarizə vasitələrinin nəticə vermədiyi halda vətəndaşların silahlı üsyan hüququnun tanınmasıdır.

Belə hallarda ölkənin bütün silahlı qüvvələri, ordu, təhlükəsizlik, polis əməkdaşları və s. silahlı qüvvələr vətəndaşların haqlı tələblərini və mübarizəsinin dəstəkləməli, cəmiyyətdə vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının tam qorunmasını təmin edən dövlət sisteminin yaradılmasının təminatçısı olmalıdır. Çünki bütün cəmiyyəti əhatə edən haqsızlıq mexanizmi fəaliyyət göstərməkdə davam etdikcə, bir gün onların özünün də bu mexanizmin qurbanı olacağı labüd və qaçılmazdır.

İnkişaf etmiş kapitalist ölkələrində qrup maraqlarının reallaşdırılmasının əsas vasitəsi olan siyasi partiyaların mövcudluğu, seçki sistemi, kütlələrə demokratiya kimi sınırlı və bu seçki sistemi vasitəsilə müəyyən qruplar vətəndaşların hakimiyyətə iddialı olan insanların hər hansı bir sahədə bəliyi, səviyyəsi və s. barədə dəqiq məlumatı olmadığı halda koronə onlara səs verməsi ilə öz nümayəndələrini hakimiyyətə gətirirlər. Əslində seçki kütləsinin mütləq əksəriyyəti hakimiyyətə gələcək insanların hansı biliklərə, xüsusiyyətlərə və s. malik olması və dövlətin hansı üsul, vasitələrlə, necə idarə edilməli olduğu barədə heç bir təsəvvürləri olmur. Seçici kütləsi bu qrupların irəli sürdükleri bəzəkli, lakin əksər hallarda heç bir real, konkret məzmun ifadə etməyən şüarlara inanmaqla bu və ya digər qrupun nümayəndəsinə səs verərək son nəticədə

aldanmış olurlar. Məsələn, ABŞ-da mahiyyət etibarilə bir-birindən heç nə ilə fərqlənməyən respublikaçılar və demokratlar partiyası hakimiyyəti bir-birinə, Çində mahiyyəti dövlət feodalizmi partiyası olub "komunist partiyası" adlanan partiyaların üzvləri bir-birinə, Şimali Koreya və onun tipli ölkələrdə hakimiyyəti arvad-uşağına ötürməklə ölkə vətəndaşlarını mövcud müntəzəkli rejimin əsarətində saxlayırlar. Bu ölkələrdə Anayasa xalqın mövcud müntəzəkli rejimə qarşı silahlı müqavimət hüququnu tanımır. Hətta Anayasa vətəndaşların dinc mübarizə hüququnu formal olaraq tanıdığı hallarda belə zor təbiqi, cəmiyyətdə qanunverici orqanı şəxsi, inzibati texnologiyalar vasitəsilə vətəndaşların bu hüquqlarını reallaşdırmasını əngəlləyirlər.

Bu Anayasada siyasi partiyaların və seçki sisteminin ləğv edilməsi belə eybəcərliyə və siyasi şarlatanlığa son qoyur. Nəzəri cəhətdən siyasi partiyalar kimisə hakimiyyətə gətirmək üçün yox, cəmiyyətdə mövcud olan problemlərin həll edilməsinə yönələn fərqli iqtisadi-ictimai proqramların işlənilib hazırlanması və irəli sürülməsi zərurətindən irəli gəlir. İctimai birliklərin yaradılması, onların azad və müstəqil fəaliyyəti, hər bir vətəndaşın fikir və söz azadlığı və s. üçün real şərait yaradılan bu Anayasasının tətbiq edildiyi cəmiyyətdə nə siyasi partiyaların yaradılmasına, nə də kiminsə kimlər tərəfindən hakimiyyətə gətirilməsinə nə ehtiyac, nə də şərait olmur. Dövlət orqanlarında hər hansı vəzifəyə iddialı olan hər hansı bir şəxs heç kəsdən asılılığı olmadan Dövlət İmtahan Komissiyasında imtahan verərək dövlət qurumunda layiq olduğu vəzifəni tuta bilər. Müxtəlif ictimai birliklərin və ya hər hansı bir vətəndaşın irəli sürdüyü, bütün cəmiyyət üzvlərinin, vətəndaşların mütləq əksəriyyətinin mənafeinə uyğun olan proqramı reallaşdırmaqla, qanunlara tam riayət etməklə, öz səviyyəsinə daim artırmaqla vəzifədə olduğu vaxtı maksimum mümkün həddə çatdırı bilər.

Hazırda dünyanın bir çox ölkəsində fəaliyyət göstərən seçki sistemi də bu proqramları dəstəkləyən qrupların nümayəndələrini hakimiyyətə gətirmək vasitəsi kimi istifadə edilir. Bu sistemin ən böyük naqisliklərindən biri də hakimiyyətə gələnlərin onları hakimiyyətə gətirənlərin qrup və şəxsi maraqlarından asılı vəziyyətə düşməsidir. Əksər hallarda isə bu qrup maraqları bütövlükdə cəmiyyətin və vətəndaşların mütləq əksəriyyətinin maraqları ilə üst-üstə düşmür. Buna görə də bu qrupların irəli sürdükleri proqramlar da cəmiyyətin iqtisadi-ictimai inkişafına deyil, qrup maraqlarının həyata keçirilməsinə xidmət edir.

Bu Anayasının ən əhəmiyyətli və indiyədək mövcud olmuş Anaya-

salardan böyük fərqlərindən biri də budur ki, burada dövlətin idarə edilməsində iştirak etmək üçün hər bir vətəndaşa imkan verilir. Dövlət mexanizminin hər hansı bir pilləsində, hər hansı bir vəzifəni tutmaq üçün vətəndaş heç kəsdən asılı deyil. Bu ancaq onun şəxsi keyfiyyətlərindən, yəni, sağlamlığından, bilik səviyyəsindən asılıdır. Bəşər cəmiyyəti tarixində dövlət mexanizmin bütün pillərində vəzifə tutmaq üçün imtahan üsulunun tətbiq edilməsi hakimiyyətin zor, dəstəbazlıq və digər siyasi şarlatanlıq texnologiyaları vasitələri ilə zəbt edilməsi nəticəsində dövləti sivil üsullarla idarə etmək qabiliyyəti, bilik səviyyəsi olmayan şəxslərin hakimiyyətə gəlməsinin qarşısını almış olacaq. Dövlət məmurlarının fəaliyyətinin nəticələrinin mənfi bal sistemi ilə qiymətləndirərək işində səhvlərə və ya qanunsuzluğa yol vermiş şəxslərin sivil üsulla dərhal vəzifəsindən uzaqlaşdırmaq imkanı isə vəzifə başına təsadüf nəticəsində gələn şəxslərin tez bir zamanda aşkar edilməsinə şərait yaradır. Bununla da məhz bu məsələ ilə bağlı baş verən iqtisadi-ictimai, təşkilati və s. bəlalardan baş verməsi mümkün olmayacaq.

Təklif edilən dövlət quruluşunda hər bir vətəndaşın kütləvi informasiya vasitələri və çap məhsulları vasitəsilə öz ideya və proqramlarının elan və təbliğ etməsinə real şərait yaradılması siyasi partiyaların təbliğat aləti kimi mövcudluğuna da olan zərurəti aradan qaldırmış olur. Digər tərəfdən bütün dövlət qurumlarında kiçik və ya böyüklüyündən asılı olmayaraq vətəndaşların kiminsə təyinatı və seçki sistemi ilə deyil fərdi imtahan nəticəsində vəzifəyə sahib olması bu günə dünyada mövcud olan bütün seçki sistemlərinin naqisliklərini aradan götürür. İlk növbədə isə hər hansı bir vəzifəni tutan şəxs buna görə heç kəsə borclu olmur, heç bir qrupun və ya şəxsin qarşısında heç bir öhdəliyi yaranmır. Bu sistemdə vətəndaşın vəzifəyə sahib olması ancaq özündən asılı olduğu kimi, vəzifədən kənarlaşdırılması da onun biliyindən, qanunlara riayət etməsindən və əmək qabiliyyətinin tutduğu vəzifənin tələblərinə cavab vermə bilməsindən asılıdır. İşdə buraxılan səhvlərin mənfi bal sistemi ilə qiymətləndirmə prosesinin heç bir kəsin subyektiv fikri və ya iradəsindən asılı olmaması, eləcə də ondan yuxarı vəzifə tutanların ona qanunsuz əmr, göstəriş vermək və ya hər hansı bir formada ona təzyiq göstərmək hüququ və imkanının olmaması vətəndaşın tam sərbəst və demokratik şəraitdə ancaq qanuna uyğun fəaliyyət göstərməsinə real şərait yaradır. Bu zaman ayrılıqda götürülmüş bir fərdin və ya sosial qrupun mənafeini deyil, bütün cəmiyyət üzvlərinin mənafeinə, bütövlükdə cəmiyyətin iqtisadi-ictimai inkişafına yönəldilmiş proqramların kimin tərəfindən hazırlanması və ya irəli sürülməsindən asılı olmayaraq reallaşdırılmasına daha münbit şərait yaradılmış olur.

(Ardı var)

Şapur QASIMI

Bəşəriyyətin ruhaniyyətə keçdiyi yol olduqca mürəkkəb, keşməkeşli tarixlərlə gəlməmişdir. Gələncəyə olaraq, ruhani dünyabaxışın yaradıcıları öz yaratdıqlarının sorğulanmasını istəməmişlər. Çünki mücərrəd (genel) məsələlərin aydınlaşdırılması bir çox yönəldə çətin, bəzən isə olumsuz olmuşdur. Bu üzdən əgər tanrısal məsələlər ən incə ayrıntılarına qədər sorğulanmağa açıq olarsa, bəri başdan qəbul olunması sual altına düşər. Çünki çoxsaylı subyektiv baxışlar, düşüncələr ortaya gələr, bu da çaşdırıcılığa, inamın, inanmanın sarsılmasına nədən ola bilər. Bununla belə, dünyabaxış yayılandan sonra onun irəli sürdüyü ideya-prinsipləri ayrı-ayrı düşüncə adamları, qaçılmaz olaraq (labüd şəkildə), öyrənməyə, araşdırmağa başlayırlar. Ələşdirmələr artdıqca şübhələr çoxalır, dartışmalar çelişiklər doğurur. Sonucda fərqli yanaşmalar yeni təriqətləri ortaya çıxarır. Bundan sonra da yeni təriqətlərin ələşdirənləri meydana çıxır. Beləcə axtarışlar davam edir.

(Əvvəli ötən saylarımızda)

Göy cisimlərinə pərəstis etmək gələncəyə də olub qədim xalqlarda. Burada da biz, məsələnin gerçək çalarlarına qapılıb qalmaq doğru sayırıq. Ancaq bu məsələdə də bizə ötürülən bilik yox deyil. Biz biliyin yanlış yönləndirilməsini bütün hallarda zərərli sayırıq. Ancaq eyni halda, anlamağa çalışırıq, - nə üçün insan göy cisimlərinə pərəstis etməliydi?! Elmi baxışlar bu məsələni aydınlaşdırmağa çalışır, bu zaman bixətli (birtərəfli) yanaşmaqla yenə də sualın cavabını açıq saxlayırlar. Məsələn, elm dinlərin yaranmasını, ilahi qüvvələrə, eləcə də göy cisimlərinə pərəstisin nədənini, insanın Doğda baş verən olayların (təbiət hadisələrinin) qarşısında aciz qalması ilə bağlıdır. Bu yanaşma yanlış deyil, ancaq məhduddur. Biz dedik, insanın torpağa gömülməsindən çox sonralar təbiətlə birgə oyanması faktı ilkin (ibtidai) bilik səviyyəsində mövcud olmuşdur. Doğa insanın mövcud olmasında, ağır işləməsində önəmli rol oynayır. Mövcudolma birbaşa Doğa ilə bağlıdır. Ancaq təkə Doğa ilə bağlılıqda məhduddlaşmır. Göy cisimlərinin də, özəlliklə Günəşin həlledici qatqısı vardır. Doğada əmələgəlmə prosesi fotosintez sonucunda gedir. Burada bilimin aydın həqiqətlərini təkrar etməyi gerekli sayırıq. Sadəcə demək istəyirik, göy cisimlərinə səcdə də boş yerdən yaranmayıb. Yeni məsələnin kökündə sırf qorxu dayanmır. İnsanın mövcudolmasında da, ruhsal varlıq kimi formalaşmasında da Göyün özəl etkisi var. Nə yazıqlar ki, dini içsəl gerəklik açısından deyil, ən çox üzdəki gerəklik (zahiri

Ölüm mütləq yoxluq deyil

Soyly Atalı

ehtiyac) açısından, toplumu basqı altında saxlamaqla, birgəyaşayışın nizamını qorumaq açısından açıqlamağa çalışıblar. Batinın bilim düşüncələri (elm adamları) dinə daha çox rəşional yanaşıblar. Ona görə içsəl ehtiyaclarla əqli geriliyin gör-sənişləri (təzahürləri) kimi baxıblar. Əslində bilim adamları bu məsələyə zəka predmeti kimi yanaşmalı deyildilər. Yanlışların içində ilkin (ibtidai) biliyin olduğunu ortaya çıxarmalı idilər.

Din sinifli Quruluşların məhsulu sayılır. Sinfi çelişiklərin (ziddiyyətlərin) dinlərin birgəyaşayışı yönəltmək istəklərinə yansımaları danmırıq. Ancaq dinlər başlıca olaraq, Asif Atanın dediyi kimi, Mütləq axtarışlarından yaranıb. Mütləq isə, eləcə də ona inam, heç bir sinfə, Quruluşa özgün ola bilməz...

İndi "Doğa ilə oynanış" məsələsinin Mütləqlə bağlılığına yönəlik bir neçə söz deyək. Bu məsələdə panteizm materializmdən üstündür. Mütləqə inam baxışı hər ikisindən. ... Ağac tumları, bitki toxumları torpağa düşür, çürüntüləri torpağa qarışır. Sonralar orada yenidən rüşlər verməyə başlayır. Yerin özündə yaranır, özündən yaranır, göyün etkisi, qatqısı ilə yaranır. İnsan ölüb torpağa gömüləndən sonra bədəninin bütün hissələri də, deyək ki, göz də torpağa düşür. Qida kimi, enerji kimi yenidən həyata qayıdır. Söz yox, elə göz

kimi qayıdır, deyək ki, barmaq kimi qayıtmır. Asif Ata ona görə deyir, "cismimdən heç nə itməyəcək, təbiətlə birgə oyanacaq...". Dünyalıqın yaranış tələbi var, yenidən qayıdır, yeni biçimlərdə yaşayır. Ancaq olduğu kimi təkrar olmur. Detallar qayıdır, bütöv biçim təkrar olmur. "Özündən yaranır" bu deməkdir. Dünya özündən yaranır, ancaq Məna ilə yaranır, Mənalı yaranır. Yaranış - Gerçəklik-Məna münasibətidir. Asif Atanın baxışına görə Gerçəklik Mənadən yaranır, Məna Gerçəkliyi yaratmır. Gör-səniş (Təzahür) törəmə deyil. Gerçəklik Mənanın gör-sənişidir. Söz yox, Məna gerçəkləşəndə əksilir, azalır. Onların arasında bir əkslik baş verir. İdrak bu məsələnin aydınlaşdırılmasını yoluna qoymaq üçün çoxsaylı axtarışlar etmişdir. Ancaq daha çox çelişiklər ortaya çıxmışdır. Gah Gerçəklik Mənanın törəməsi kimi (fəlsəfi baxışlarda), gah Mənanın yaratdığı nəsnə kimi (dini baxışlarda) düşünülmüşdür. Tanrının varlığı-yoxluğu üzərində çekişmələr də bu cür çelişkili münasibətlərdən doğmuşdur. Tanrını (deyək ki, Mütləqi) dərk etmək məsələsi də açıq sual kimi qalmışdır. Asif Atada bu sual belə cavablandırılır: - Var olmanın bir yolu var - Mütləqləşmə!

Bilimin dediyi "Doğa olayları (Təbiət hadisələri) qarşısında acizlik" məsələsi gözle görünən məsələdir. Gözlə görünənə dayanıb tanrısal sistemə baxış sərgiləməyin yetərsiz olduğu Asif Atada aydınlığa çıxdı. Gözün görmədiyini də var, - bu, içsəl (daxili) ehtiyacdır. Buna ikinci dərəcəli baxılıb. Əslində isə əsas bu məsələdir.

İçsəl ehtiyac ölməzlik ideyasından qaynaqlanır. Ölməzlik də Məna ilə özgündür. Biçim dağılır, paralanır, parçalanır. Bəs necə olmalıdır, axı insan Məna daşıyıcısı olsa da, həm də cisimdir, biçimdir. O isə varlığını biçimcə sürdürməyi arzulayır, buna inanmağa çalışır. İnsanın bu arzularına görə ona fərqli anlamda, fərqli biçimlərdə

ölümsüzlük vəd olunubdur. Bu da ən çox din dünyagörüşlərində - "ölümdən sonrakı həyat" ideyasında ifadə olunub. Bu isə, söz yox, yeni yanlışlara yol açıb. Həyat - canlı var olmaq anlamı daşıyır. Ölümdən sonra, bütöv biçim olaraq, canlı var olmaq olumsuzdur. Bu açıdan dinlərin cənnət vədi uydurmadan başqa bir şey deyil. Cənnət fiziki yaşamı təsvir edən yalandır.

Biz dedik, bəşər övladı ölümlə barışmır, o, təkə ruhani-mənəvi ölümsüzlük deyil, fiziki ölümsüzlük də diləyir. Yuxarıda vurğuladığımız "bədənə hissələri Doğa ilə birgə oyanacaq" düşüncəsi bədənə öncəki biçiminin bərpə olunması anlamına gəlmir. Ancaq cənnət vədində guya bədən öncəki biçimi ilə bərpə olunub fiziki yaşamını (müccərrəd dünyada) sürdürür. Əslində burada ruhun maddiləşdirilməsi kimi yanlış təsəvvürlərin şəkli var. Yeni ruhun maddi olaraq yaşaması məntiqi yaradılıb ağıla yeridilir. Ayrı-ayrı dini, fəlsəfi baxışlarda bu məsələlərə dolğun, doğru açıqlamalar getirilmədiyindən yeni-yeni suallara yol açılır. Bəs bu cür yanlışlıqlar nədən ortaya çıxıb? - Axı ruh nədir, necə yaşayır?! Yoxsa insan ölümdən sonra yalnız xatırlanmalı, xatirələrdəmi yaşamalıdır?! Ruhun yaşamasını aydınlaşdırma bilməyəndə, insanın yalnız xatirələrdə qalacağı düşüncəsi ortaya çıxır. Bu isə insana az gəlir, ona görə bununla barışmır. Bu barışmazlıqdan da ruhun maddi təsəvvür olunması, fiziki yaşaması kimi uydurmalar baş alıb gedir. Belə düşünülür, bir halda ki, ölümün mütləq olmadığı haqqında, insanın fiziki olaraq tam başa çatmaması haqqında ilkin bilik də var, bəs niyə ölümsüzlük insanın təsəvvürünə tam sığışmamalı, təsvirə bütöv gəlməməlidir?! - Nə yazıqlar ki, bu sorunu asan həll etməyə dərtnimlər yanlışlarla sonuclandırılır ki, bunu da gözardı edirlər. Doğrudur, insanın xatirələrdə qalması var, ancaq ruh xatirə demək deyil axı, maddi də deyil. Bu

məsələ tam çözülmədiyindən (yeni bu suallar açıq qaldığına görə) Animizm (ruhların hər yerdə olmasına inam) hələ də yaşayır. Bəşər min illəri öte bilməyib, çünki həqiqətə yetə bilməyib. Yeni ibtidai baxışların etkisindən çıxıb bilmədiyini üçün onları çağımıza daşıyıb gətirib. Adamlar çağdaş dövəmdə də ölənlərin ruhlarının onların çevrəsində, otaqlarında dolaşdıklarını düşünürlər. Ruhların onları (canlı yaşayanları) gördüklərinə, ancaq özlərinin canlı yaşayanlara görünmədiklərinə inanırlar. Bu qarışıqdolaşmış yanaşmalar aydınlığa çıxmır. Axı görən həm də görünməlidir, yeni görmək gözə xasdır. Göz varsa görünməlidir. Burada məsələ dolaşdırılır. Ruh eyni vaxtda həm maddi, həm də qeyri-maddi kimi düşünülür. Buradan çıxan sonuc odur, nə qədər ki, ruhun mahiyyəti doğru bəirlənmir, animizm də yaşayacaq, başqa ibtidai baxışların başqa çalarları da.

Asif Ata deyir, Ruh - inam, idrak, Mənəviyyət, İradə Birliyi. İnam, idrak, Mənəviyyət, İradə maddi deyil. Bəs genel olaraq götürəndə, bu keyfiyyətlərdə maddi nəse varmı?! Məsələn, inanılan, sevilən, öyülən, deyək ki, bir insan maddi, cismanidir. Deyək ki, ana inanılır, sevilir, öyülür. Ana cismanidir, ancaq sevilən, inanılan, öyülən anadək analıqdır. Yeni cismanidə ruhani sevilir. Sevilən, anadək Mütləqdır. Belə deyək, anadək özündənkeçmə, umacaqsız özünü əzaba vermək - cismanilik deyil, ruhanilikdir. Demək, Mütləq öz nişanəsində sevilir.

Bəs Tanrını sevmək necə?! Axı Tanrı (deyək ki, Mütləq olan) ana kimi maddi, cismani deyil. Özü özünün nişanəsi deyil. Tanrını xəyaldə (yeni xəyal etməklə) sevmək olarmı?! - Bunun üçün gerək Tanrı xəyaldə canlandırılсын, təsəvvür edilsin. Deməli, sevmək üçün ya gerçəklikdə görməlisən, ya da xəyaldə canlandırılmalısan. Analıq ana aracıllığı ilə (vasitəsilə) ifadə olunur, görünür, canlanır. İnsan hər şeyi canlandırmağa çalışır. Bunun üçün o, hər şeyi lamisə duyğularının tələblərinə uyğunlaşdırır. Bu zaman o, sevdiyini, inandığını uydura bilir. Çünki lamisə duyğularının qavramı məhduddur. Onlar yalnız gerçək olanı qavrayır. Yeni Mütləqin özünü deyil, əlamətlərini qavrayır. Bu qavrama isə Mütləqə çatmır. Deməli, insanın sevdiyini, inandığını uydurmaması üçün, sevgisi, inamı kamil olmalıdır. Onda Mütləqi dərk edəcək. İnam, sevgi naşı olarsa, canlandırmaları da naşı olacaq, yaratdığı təsəvvür də. Naşı təsəvvürdən naşı təsvir doğacaq. Naşı təsvir həqiqəti anlama bilməz. Bununla da uydurma, xurafat yaranacaq. Deməli, xurafatdan qurtulmanın bir yolu var - insanın ruhu kamilləşməlidir.

İndi dənək, ruhun gah maddi, gah maddi olmayan biçimdə təsəvvür olunması məsələsinə. Dedik, inam maddi deyil, ancaq maddidə aşkara çıxır. Yeni inamın obyektə münasibəti maddi aracıllığı ilə (vasitəsilə) yaranır. İnanan, özündə ruhu daşıyandır, cismanidir. Ruh cismani aracıllığı ilə başqa cismanidəki ruhaniliyə inanır. Ruhun inanması, görməsi, dəyərlandırması üçün o, cismanidə olmalıdır. Cismanidən qıraqla ruh Mənanı ifadə eləmir. İfade eləmirse yaşaymır. Deməli, ruhun yaşaması üçün cisim gerəkdir. Cisim ölür, ruh başqa cismanilərdə yaşamını davam edir.

(Ardı var)

// Türkünstan qəzetinin 30 iyun - 4 iyul 2020-ci il tarixli sayında "Sabir Rüstəmxanlı: İranın Azərbaycandakı təxribatları açıq təhdiddir" başlıqlı yazı diqqətimi çəkdi. Müsahibənin əvvəlində S.Rüstəmxanlı fikrini bir qədər yumşaq ifadə etsə də Rusiya və İranın Azərbaycana olan münasibətlərinin heç də dost məzmunlu olmadığını, xüsusilə İranın həm Azərbaycan Respublikasına, həm də İranda olan türklərə qarşı düşmən münasibəti sərgiləməsini obyektiv olaraq qısa da olsa təsvir edir. Hətta İranda təhsil almış Azərbaycan vətəndaşlarının vasitəsilə İranın gizli, aşkar təxribatla məşğul olaraq, onu genişləndirməyə çalışdığını da dilə gətirir və bunun bizim üçün ciddi təhlükə olduğunu da qeyd edir.

(Əvvəli ötən sayımızda)

Əziz Nesin demişken, - "Dünyada ən karlı ticarət din ticarətidir. Sermayəsi yalan, müş-təriisi cahildir?"

Bütün bunlar millət vəkiliyin bu təklifinin səbəbini ancaq onun maraqları cəngəlliyində axtarmağa sövq edir. Doğrudur, S.Rüstəmxanlı müsahibəsində qismən obyektiv olaraq, - "Biz də müsəlmanıq, əhəlimizin bir hissəsi bu məsələlərdə həssasdır. Odu ki, məscidlərin, təriqətlərin, habelə orada oxutduqları tələbələr (İranda dini təhsil alanlar nəzərdə tutulur - Ş.Q.) gizli və açıq fəaliyyəti Azərbaycanda gizli təxribatla məşğuldur, ildən-ilə bunu genişləndirməyə çalışır (yəni, İran dövləti - Ş.Q.). Bu çox açıq təhdiddir və Azərbaycan üçün ciddi təhlükələrdən biridir... Danışqları belə Azərbaycan dilinə qarşı təbliğatdır, dilimizi pozmaq niyyətidir, dilimizi farsa uyğunlaşdırıb kökdən sapdırmaqdır. Bunlar millətin beynini çirkləndirirlər" - deyir və bunlar müqəddəs həqiqətdir. Dil hər bir insanın milliyyətini, milli mənliyini müəyyən edən yeganə və həlledici amildir. Yeni dil və millət anlayışı bir eyni medalın iki üzüdür. Bundan başqa, dilin vahidliyi, birliyi insan toplumunun millət olaraq milli monolitliyini yaradan, təmin edən yeganə amildir. Din isə müxtəlif millətlərə mənsub olan insanların din əsasında birləşdirməklə insanların milli mənliyini arxa plana keçirərək, onun milli məniyyətini şüurunun keyləşdirib, kütləşdirib, sonda onu məhv etmiş olur ki, bu da bir millətin başqa millətin nümayəndələrini asimilyasiyaya məruz qoyması üçün çox real şərait yaratmış olur.

Min ildən çox türklərlə savaşda daim məğlub olmuş ərəblər və farslar məhz milli məniyyət şüuru olmayan türk şahları və sultanlarının beynini din nağılları ilə çirkləndirməklə türkləri onların dillərini yaymaqla inkişaf etdirmələrinə, hətta onları dini təriqət fərqləri vasitəsilə bir-biri ilə müharibəyə sövq edib türkləri zəiflədərkən, nəticədə onları rəzil duruma salmışlar. Tehranin şovinist fars faşizmi bu gün də Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarına bu köhnə üsulunu tətbiq etməkdə ısrarlıdır. Millət vəkili etiraf edir ki, - "Cəhətlə dil tapmaq və onunla mübarizə aparmaq çətin-dir. Təəssüflər olsun ki, cəmiyyətimiz

Xalq şairi xalqı hansı faciələrə sürükləyir?

zin bir hissəsi bu cəhətlərin içindədir və onu dəyişdirmək, normal şəkildə başa salmaq, doğru yola getirmək son dərəcə çətin-dir. Bu da həqiqətdir. Ən maraqlı, çox təəccüb doğuran, daha dəqiq desək insanı dənşətə gətirən isə S.Rüstəmxanlı bütünü bunları bilib-cəmiyyətə ən qatı türk düşmənlərinin, xüsusilə şovinist fars faşizminin ən ümdə arzusunu reallaşdırmaq üçün çox zəruri olan təklif irəli sürməsidir.

Müxbirin, - "Sizcə, dediyiniz küçyə çıxanların (İran emissarlarının hazırlayıb təxribat məqsədilə "dini müdafiə" şüarları ilə küçyə çıxarılanlar nəzərdə tutulur - Ş.Q.) təsir imkanları və tərəfdarları çoxdurmu?" - sualına cavab olaraq belə bir təklif irəli sürür: "Zahirən baxanda məlum olur ki, xeyr, çox deyil. Amma Azərbaycanda ümumi xırda narazılıq olsa, onlar güclü şəkildə ortaya çıxa bilərlər. Odu ki, bizim təhsil sistemimiz (dini təhsil nəzərdə tutulur - Ş.Q.) güclənməli, dini təhsilin mərkəzi Azərbaycanın özü olmalıdır. Biz kənar ölkələrə dini təhsil adı altında kütləvi tələbə göndərməməliyik".

Millət vəkiliyin dediklərinin bu hissəsinin mahiyyətini açıqlayanda məlum olur ki, ölkədə dindarların sayı az olsa da, hakimiyyətdən, ölkədəki ağır iqtisadi-ictimai durumdan narazı olanlar, yəni müxalifət də onlara qoşulsa, onlar güclü bir şəkildə ortaya çıxa bilərlər. Yeni Tehranin şovinist fars faşizminin öz nöqərləri vasitəsilə müxalifətə, - "Biz müxalifətə ancaq islam bayrağı altında birləşə bilərik", - təklifinə müxalif qüvvələr razılıq verdiyi halda, böyük güc olaraq ortaya çıxa biləcəklərinin digər formada ifadəsidir.

Bundan sonrakı cümlədə isə o, guya bunun qarşısını almaq məqsədilə verdiyi təklifi mahiyyət etibarilə fars şovinizminin arzusunu gerçəkləşdirmək üçün ən real şərait yaradılmasına son dərəcədə zəruri olan təklif olaraq irəli sürür. Belə ki, guya o, Azərbaycanda dini təhsilin gücləndirilməsi, Azərbaycanın özünün

dini təhsil mərkəzinə çevrilməsinin, özünün etiraf etdiyi cəmiyyətimizdə azlıq təşkil edən cəhətlərin ölkədə mütləq çoxluğa çevriləcəyini bilmir. Əgər onun özünün etiraf etdiyi kimi, bu gün ölkədə azlıq təşkil edən cəhətlə dil tapmaq və onunla mübarizə aparmaq "çətin"dirsə, onda millət vəkiliyin təklifi ilə dindar, yəni cəhətlə istehsal edən dini təhsil sistemini ölkədə genişləndirərək cəhətləti ölkənin mütləq çoxluğuna çevirsək, o zaman ölkəni bütünlükdə fars şovinizminin real, hazır yemine çevirmiş oluruqmu? Belə bir təklifi sıradan bir nəfər etsəydi buna əhəmiyyət verməmək olar və ya hətta onu millətin düşməni də elan etmək olardı. Lakin S.Rüstəmxanlı 30 ildən çoxdur ki, milli azadlıq mübarizəsi prosesinin məşhur simalarından olaraq tanınır. Buna da müxtəlif rəngli donlar geyindirmək olar. Lakin gənc yaşlarından cənubdakı soydaşlarımızın milli əsarətindən, milli zülmündən ağrıyan üreyin alovlarından oyanan milli şüur olmadan, özü demişken, bu barədə "qalaq-qalaq" şeirlər yazmaq mümkün olmadığından ona bu etikətləri yapışdırmaq düzgün deyil. Görünür, xalq şairinin bu təklifinin mənbəini başqa məsələlərdə axtarmaq lazımdır.

Ölkədə dini təhsilin genişlənməsi, güclənməsi millətə, ölkəyə, dövlətə nə verə bilər? Onsuz da əcaib görkəmdə olan qəbristanlığımıza girəndə hər qəbrin başdaşı arxasından əcaib görkəmli bir "molla" çıxıb gələn adamın ölüsünə yasin oxumağı təklif edib, cibindən kiril və ya latın əlifbasında, lakin ərəb dilində yazılan mətni ərəb dilinin qol-qabırğasını qıra-qıra Məhəmmədi mədh edir. Lap ələ SSRİ dövründə uşaqlı-böyüklü hamını, millətimizin az qala kökünü kəsib, vətənimizi işğal, millətimizi özünə qul edənlərə rus, azərbaycan dilində məddahlıq etməyə məcbur etdikləri kimi. Dini təhsilin gücləndirilməsi nəticə etibarilə vətəndaşlarımızı elmdən uzaqlaşdırıb, cahillərin sayının artması ilə bəra-

bər, din alverçilərinin əhalini daha peşəkarcasına, daha kütləvi şəkildə aldatmasına səbəb olacaq. Onsuz da otuz ildə ölkədə dini təhsil və təbliğatın gücləndirilməsi hicablı müəllimlərin, Mir Şahin demişken, saqqalları uzandıqca şalvarları qısalan müəllimlərin orta məktəblərə ayaq açması, uşaqlara elm əvəzinə dini cəfəngiyyat öyrətməsi, hətta düşmən dövlətin, düşmən rəhbərinin vəsf edən mahnılar oxutdurması ilə nəticələnib. Millət vəkiliyin təklifini reallaşdırsaq uşaq bağçasında, orta məktəb, universitetlərdə, polis, prokurorluq, məhkəmə, dövlət idarələrində də ancaq gözləri göründüyündən heç vaxt kim olduğunu bilməyəcəyin, Cümşüd Nuriyev demişken "qara qarğalarla" üzleşəcəyimiz daha real görünür. Kişili, qadınli türk insanını 6-cə əsr inkişaf səviyyəsində görüb, milləti özünə qul etmək istəyən düşmənlərimizin ən böyük arzusu və hədəfi də budur.

S.Rüstəmxanlının müsahibəsinin mahiyyət etibarilə iki hissəyə bölmək olar. Birinci hissədə o, İranın Cənubi Azərbaycandakı soydaşlarımızın milli hüquqlarının tapdalanmasını, Şimali Azərbaycan Respublikasına dost olmayan münasibət sərgilədiyini, yumşaq tərzədə olsa da dilə gətirir. İkinci hissədə isə İranın Şimali-Cənublu Azərbaycan türkləri və bu günə müstəqil dövlət olmaqla Bütöv Azərbaycanın azadlığının təminatçısı, ümid yeri olan Şimali Azərbaycandakı dövlətçiliyimizin məhv edilməsinə yönəltdiyi və dövlətimiz, millətimiz üçün düşmənin ən real, təhlükə olan ideoloji silahının ölkədə genişləndirməyi və gücləndirməyi, bununla da ermənidən də hiyləgər, qatı, heç vaxt barışması mümkün olmayan şovinist fars faşizminin Azərbaycanın milli azadlığa qovuşmuş türkləri də əsarət altına almaq arzu, niyyət və səylərinin gerçəkləşdirilməsinə zəruri olan şəraiti bizim öz əlimizlə yaratmağımızı təklif edir. Buna görə də bütövlükdə müsahibənin mahiyyətini ancaq sol əli ilə öz ovunu siğalayib yuxuya verərək, sağ əli ilə onun ürayinə neşlər saplamaq cəhdi ilə müqayisə etmək olar.

Bundan başqa, müsahibənin məzmununu orta məktəblərdə dini dərslərin keçirilməsi haqqında məsələnin Milli Məclisin müzakirəsinə çıxarılması prosesinin cizgilərinə də xeyli dərəcədə işıq da salmış olur.

Ölkədə din alverini özünə "çörək ağacı" edən dini ölkədə insanlarımızın, bütövlükdə cəmiyyətimizin mənəvi dəyərlərinin əsası, mənbəyi kimi qələmə verməkdədir. Məlumdur ki, ümumilikdə həyatın bütün sahələri öz inkişafında əsasən dəyişən və dəyişməyən hissələrdən ibarətdir. Cəmiyyətdəki bütün sahələr də təbiətin bir hissəsi olaraq təbiətlə birlikdə daim dəyişikliklərə məruz qalır. Bu inkişafın qanunu olub, qaçılmaz haldır. Bu baxımdan, hər bir cəmiyyətdə mənəvi dəyərlər də cəmiyyətin iqtisadi sisteminin inkişafı,

dəyişməsi ilə bərabər onun xarakterinə uyğun dəyişir və iqtisadi sistemin mahiyyətindən doğan hüquqi sistemin vasitəsilə tənzimlənir.

Lakin onu da qeyd etməliyik ki, bu günə dünyada ən mükəmməl iqtisadi, ictimai, hüquqi sistem sayılan və ümumilikdə "Avropa dəyərləri" adlandırılan sistemin çox ciddi iqtisadi eybəcərlikləri və bu iqtisadi sistemin eybəcərliklərindən irəli gələn ictimai, o cümlədən hüquqi və mənəvi eybəcərlikləri mövcuddur. Bu ölkələrdə cəmiyyətin aparıcı qüvvələri iqtisadi sistemdə mövcud olan eybəcərliklərin aradan qaldırılmasına maraqlı olmadığından, onları ört-basdır etmək məqsədilə "demokratiya" şüarı altında iqtisadi sistemin hüquqi və mənəvi sistemlərdə yaratdığı eybəcərlikləri ifrat çərçivələrdə leqallaşdırır. Avropa və bir sıra xristianların çoxluq təşkil etdiyi ölkələrdə mənəvi eybəcərlik olan leqal, rəsmi fahişəliyin mövcud olması məhz bu qəbildən olan hüquqi aktıdır.

Dövlətin əsasını islam qaydaları təşkil edən ölkələrdə isə iqtisadi sistemin eybəcərliklərindən yaranan hüquqi, mənəvi eybəcərlikləri islam dininin doqmaları əsasında çərçivələnən hüquq leqallaşdırılır. Məsələn, Avropadakı rəsmi fahişəlik, İransasıya islamda siğə adı ilə leqal və rəsmi status daşıyır. Avropa dövlətlərində bu fəaliyyət növünün üzərinə vergi, tibbi xidmət və s. sahələr üzrə sivil rəsmi dövlət nəzarəti olduğu halda, islam dövlətlərində molla pul alıb bir dua (cəfəngiyyət) yazmasından başqa bu prosesə zəruri xidmət və nəzarət mövcud deyil. Hər iki sistemdə iqtisadi və uyğun olaraq mövcud hüquqi sistemin mahiyyətindən yaranıb, cəmiyyətin mənəvi sisteminə də güzgü kimi əks olunan eybəcərliklər Avropada "insan hüquqları", "demokratiya" barədə olan doqmalar, islam ölkələrində isə reallığı əks etdirməyən dini doqmalar vasitəsilə ört-basdır edilir.

Azərbaycanda son 30 ildə mövcud olmuş ağır iqtisadi durum, zəif siyasi durumdan yararlanaraq islamın şüəli təriqətinin doqmalarını ölkədə yaratdıqları güclü dini şəbəkə vasitəsilə təbliğ edərək, müəyyən ictimai təbəqə yaratmağa nail olmuş Tehranin şovinist fars faşist rejiminin ağzında dad, ölkədə isə qurulan şəbəkənin tör-töküntüləri qalıb. Tehran rejimi Ermənistan və Rusiyanın mürəcə dairələri ilə birləşib, dini şüarlar altında Azərbaycan dövləti və cəmiyyətinə təpkilər göstərməkdə ısrarlıdır. Məhz belə şəraitdə millət vəkiliyin bilərəkdən və ya bilməyərək, "Azərbaycanda dini təhsil genişləndirib, gücləndirməliyik", - təklifi də ölkədə milli şüurun məhvəsinə yönəldilən ən təhlükəli ideoloji silah olmaqla yanaşı, mahiyyətdə S.Rüstəmxanlının milli şüurumuzu "qərib" ölkədə farsların öldürməsi əvəzinə, vətəndə elə özümüzün, həm də daha geniş miqyasda və daha güclü şəkildə öldürməyimiz təklifidir.

(Ardı var)